

Kristine Kathryn Rusch - Bezvětrí (BECALMED)

Když chcete opustit Flotilu, řeknou vám tohle:

Zůstaňte, kde jste. Nevracejte se na loď, ani pro svoje věci. To, na čem vám záleží, ať vám někdo přinese.

Zjistěte si, jestli někdo z vašich přátel nebo rodiny nechce také odejít. Nenuťte je. Pro většinu z nás loď představuje domov, a tak tomu bylo vždy. Život na planetě – na jakékoli planetě – je jiný. Velice jiný. Tak odlišný, že ho někteří nezvládnou, i když si třeba myslí, že ano.

Nechod'te na základnu. Nežádejte, aby vás vysadili. Zůstaňte. Založte si nový život s vděčnými lidmi, které jste zachránili nebo jste jim pomohli.

Staňte se někým jiným.

Tyhle věci nám vykládají před zahájením každé mise, a pak znovu, když už končí. Říkají nám to, abychom se mohli správně rozhodnout, kvůli sobě i kvůli lodi. Správné rozhodnutí pro všechny.

Dělají to, protože kdysi nám zakazovali odejít. Patříme na loď, říkali. Jsme součástí Flotily. Byli jsme vybráni, byli jsme k tomu vychováni.

Spolu můžeme překonat cokoli, říkali.

Jenomže to nebyla pravda. Ani v lodích, projektovaných pro pět stovek lidí, není dost místa pro jediný pozvolna upadající intelekt, pro emocionálně labilního, ale dokonale vycvičeného jedince.

Žádný prostor pro šílené, nemocné nebo naprosto vyděšené.

Klíčové je tu osobu najít. Zjistit, kdo to je. A vymyslet, co s ní.

* * *

Byla to jatka. Bylo nás sedmadvacet, a přežili jen tři.

Jsem jedním z přeživších.

A to je všechno, co vím.

Sedím u okna ve svém obytném prostoru a zírám na portál. Kdysi, když mě poprvé povýšili, jsem požádala o byt na vnějším okraji lodi. Vysvětlili mi, že byty, které se stýkají s vnějškem, jsou nebezpečné, že pokud by loď utrpěla vážné poškození, přišla bych o všechno.

Ale já se ráda dívám z portálu – ze skutečného, ne z nástěnné obrazovky, jako by šlo o nějaký zábavný pořad – na vesmírný prostor takový, jaký je právě v této chvíli.

Ale teď se do vesmíru nedívám.

Místo toho jsem zapnula malou část nástěnné obrazovky. Znovu a znovu si pročítám předpisy. Překládám je do různých jazyků. Nechávám si je přednášet lodním počítačem. Nechávám si je vysvětlit školním programem pro děti.

Závěr zůstává stejný:

Měla bych odejít. Nikdy jsem se neměla na loď vracet. V tom jsem udělala chybu.

Jejich chyba spočívala vtom, že mě tu nechali a nepožádali mě, abych zůstala na planetě.

Ty omyly mě znervózňují. Jejich vinou se sama sebe ptám, co přijde dál, a to je neobvyklé. Loď si potrpí na pořádek. Pevný vnitřní řád se odvíjí od dodržování plánů a pravidel, z dodržování zavedených zvyklostí.

Tradice vyžaduje, aby byl začátek a konec mise oznámen celé posádce: důvěrně známé směrnice, které každý dokáže recitovat z paměti, o vylodění na příští zastávce. O odchodu v případě, že už dál nejste schopni plnit své povinnosti.

K oznámení by mělo dojít okamžitě, jakmile nás *anacapa* dopravil do tohoto záhybu vesmíru. Už jsme tu příliš dlouho.

To poznám i já.

Každá loď ve Flotile má pohon *anacapa*. Funguje také jako krycí rouška, i když můj bývalý manžel měl proti tomuto označení námitky. Když na *Ivoire* někdo útočí, kapitán aktivuje pohon *anacapa*, a ten nás přemístí do zvrásněného prostoru. Setrváme tam jen krátký okamžik, pak se vrátíme na původní místo o vteřiny nebo o hodiny později, což záleží na způsobu, jakým navigátor cestu *anacapa* naprogramuje. Někdy, třeba v bitvě, vteřiny úplně stačí. Nepřátelská loď se posune, my nikoli. My jen na okamžik zmizíme. A pak se objevíme za nepřitelem.

Nebo se neukážeme celé hodiny, a oni si myslí, že jsme dávno pryč.

V každém případě se ve zvrásněném vesmíru zdržíme jen nepatrnou chvíli.

V tomto záhybu jsme zůstali několik dní.

Dám si nohy na sedadlo, přitisknu stehna ke hrudi, položím hlavu na kolena.

Nikdo mi nechce nic říct. Nechali mě v nejistotě. Jsem celá roztřesená a nedokážu si na nic vzpomenout. Nedokážu jasně myslet.

U ženy, která celý život strávila přemýšlením, je taková změna nejděsivější ze všeho.

* * *

Po čtyřech lodních dnech otevřou dveře mého bytu.

Nezaklepou. Překonají zámky – zruší mé paranoidní naprogramování. Nepoznávám je, i když znám jejich zlaté uniformy.

Lékařská diagnostická jednotka: Útvar pro zvládání psychologického a emocionálního stresu.

Kolik lidí jsem jim za ta léta poslala? Jak spokojeně jsem se cítila, když si zdravotníci ve zlatých stejnokrojích odváděli problémové pracovníky z mé lingvistické skupiny!

A teď přišli pro mě – čtyři lodní dny po vstupu do zvrásněného vesmíru, deset lodních dní poté, co mě evakovali z nouzového hlavního stanu na Ukhandě, devět dní potom, kdy se mě zeptali, co Quurzodové provedli, a já odpověděla: „Pokud vím, tak vůbec nic.“

Pokud vím.

Což je děsivě neúplné.

Ve dveřích stojí dva muži a žena. Žádného z nich nepoznávám. Zjevně nikdy nebyli ve skupinách, které odváděly pracovníky z mé sekce.

Žena je mluvčí. Představí se. Jméno mi unikne, přestože se ho snažím zachytit, podržet si ho, zapamatovat.

Její řeč není to, co čekám. Představovala jsem si běžné: *Máte právo odmítnout léčbu. Máte právo zůstat ve svém bytě, dokud nedosáhneme planety. Máte právo zvolit si vlastního odborného lékaře.*

Místo toho říká: „Podstoupíte řadu psychologických testů. Některé se ukážou nesmírně obtížné nebo i nepříjemné. Některé jsou určeny ke znovuzískání vzpomínek, které jste si sama – popřípadě

nějaká vnější okolnost – zablokovala. Tyto testy nám poskytnou pravdu, jak ji vy sama chápete. Také ukážou, zda jste si zachovala kvalitu, obecně nazývanou přičetností. Rozumíte mi?“

Ach ano, rozumím. Mělo by se mi ulevit, ale neuleví. Nevladatelně polykám a třesu se. Chtěla bych říct, totiž snažím se neříct, že si nechci vzpomenout. Nechci to vědět.

Prostě mi sdělte obvinění a hotovo.

Vezměte mě zpátky na Ukhandu a nechte mě tam, jak jste správně měli.

Zapomeňte, že jsem kdy existovala.

„Rozumíte mi?“ opakuje otázku.

Jeden z mužů na mě civí, jako by se pokoušel odhadnout, zda umím mluvit nebo ne. Hovořím patnácti jazyky, ovládám třiadvacet různých dialektů. Rozumím šedesáti jazykům, byť některým z nich nedokonale.

Umím mluvit a rozumím. Jen to nechci přiznat.

Žena spustí znovu: „Rozumí –“

„Ano,“ říkám v naději, že tím její projev skončí.

Jenomže nekončí.

„Budete chtít advokáta,“ pokračuje. „Může to být přítel, rodinný příslušník, nebo profesionál. Můžeme vám poskytnout seznam advokátů, nebo se můžete spojit se svým vlastním.“

Znovu nasucho polknu. Obhájce? Slyšela jsem o tom v právních záležitostech, ale ne v psychologických.

Co jsem na Ukhandě provedla?

Vím to?

Vědí to oni?

„Mám nějaké vážné potíže?“ zeptám se.

Ženiny oči na okamžik zjihnou. Vycítím soucit. Ale možná jen proto, že ho hledám. Nebo ho vidím i tam, kde žádný není.

„Ano,“ přitaká.

„Může to uškodit mé rodině?“ ptám se.

„Ano,“ odpoví mi.

Až dosud jsem svou rodinu ze všeho vynechala. Od svého návratu jsem s nikým nenavázala spojení. Nedovolila jsem, aby se oni spojili se mnou, přestože se o to snažili. Uzavřela jsem se před

nimi, změnila jsem kontaktní kódy a odmítla jsem jim je sdělit, když stáli za dveřmi.

Ted' mě to trochu utěšilo – to, co jsem považovala za sobecké chování, jim ted' může prospět.

„Nepůjdu s vámi, dokud nebudu mít advokáta,“ říkám.

„Správná volba,“ kývne žena a čeká, až se spojím s nejlepším advokátem, jakého máme.

* * *

Nikdy předtím jsem se s naší advokátkou nesetkala, ale téměř deset let jsem sledovala její práci. Právní záležitosti na lodi bývají často malicherné, nicméně poskytují zábavu, jaké se žádné vymyšlené příběhy nevyrovnají.

A když se právní záležitosti provalí do celé Flotily, je z toho úplná estráda.

Leona Shearingová řešila několik nejdůležitějších sporů uvnitř Flotily, ale nevyhýbala se ani drobnostem, aby nevyšla ze cviku a něčím se zaměstnala; tak mi to řekla, když ke mně dorazila. Ke sporům, týkajícím se celé Flotily, nedochází zase tak často, zato drobné potíže na jednotlivých lodích jsou na pořádku dnes a denně.

Chová se, jako by u mě šlo o malý případ jediné lodi. Nesnažím se vyvést ji z omylu, i když se zdá překvapena, že pro mě přišli tři příslušníci zdravotnického personálu, nikoli jen dva, jak je běžné.

Je to nápadná, oslnivá žena s rozpuštěnými vlasy, dává přednost rozevlátému oblečení, což je ve Flotile, kde má každá sekce vlastní stejnokroj, odlišený pouze barvou, dosti nezvyklé. Ona však nepracuje pro Flotilu. Má vlastní firmu, jako všichni advokáti nebo někteří instruktoři, roztroušení po lodích. Specialisté na *Sante* také pracují soukromě, a právě tak mnoho majitelů restaurací na *Brazze*.

Stejně – pracovat pro někoho jiného než Flotilu je výjimečné, a také riskantní. Mnozí raději nedávají svou odlišnost najevo a nosí oděv, připomínající uniformu. Leona Shearingová ten rozdíl svým oblečením a účesem naopak zdůrazňuje. Její chování je však přísně profesionální.

Krátce mě vyslechne – jméno, hodnost, postavení, jako by testovala, jestli jsem při smyslech. Pak se obrátí ke třem

zdravotníkům, kteří neopustili místnost, a zeptá se, proč pro mě prostě neposlali.

„Musí mít doprovod,“ na to žena.

„Na to stačí dva lidé,“ namítne Leona.

„Jeden tu zůstane. Musíme byt prohledat.“

Zamračí se, pak zúží oči a podívá se na mě. „Vpustila jste je dovnitř?“

„Ne,“ odpovím. „Prolomili kódy.“

Leona vstane. „Musíte mi sdělit, z čeho je obviněna.“

„Vedla sedmadvacetičlennou skupinu, která měla zkoumat Quurzody,“ říká žena. „Vrátili se jen tři.“

„Předpokládám, že je jedním z těch tří,“ konstatuje Leona.

„Ano,“ přikývne žena.

„Těch čtyřadvacet je mrtvých?“

„Domníváme se, že ano,“ říká žena.

„Vy to nevíte?“ podívá se Leona.

„Jejich smrt jsme neověřili,“ odpoví žena.

V mé hlavě se ozve jakýsi šepot, ale příliš rychlý, nestačím ho zachytit.

„A ty zbylé dva přeživší také vyšetřujete?“ ptá se Leona. „Ne.“

„Proč ne?“

Žena pohlédne na mě. „Ona je jediná, kdo se odpojil od skupiny.“

Sevre se mi žaludek. Musím se držet, abych nesevřela ruce v pěsti. Opřu se o portál, nedokážu se dívat na ten cizí prostor. „Nuže?“ řekne Leona.

„Ji jedinou jsme našli pokrytou krví,“ odpoví žena.

Kousnu se do spodního rtu. Ve skutečnosti mě nenašli. Ve skutečnosti jsem dovrávala do blízké vesnice a vesničané se spojili s lodí. Vlastně jsem našla já je.

„Pořád nechápu, oč tu jde,“ říká Leona. „Jistě jste tu krev otestovali. Z vašeho tónu a z jejího vzhledu soudím, že nebyla všechna její.“

„Vůbec nebyla její,“ na to žena.

Pohlédnu na Leonu. Čekám, že mi pohled oplatí, pak se zvedne a zarmouceně mi pokyne, aby mi dala najevo, že si už nezasloužím její služby. Ale ona se na mě ani nepodívá.

Místo toho se obrátí k ženě: „Opravte mě, jestli se mýlím, ale nejsme s Quurzody náhodou ve válce?“

„Tehdy jsme nebyli.“

„Neměli jsme zrovna přátelské vztahy,“ pokračuje Leona. „Dostavili jsme se na žádost Xenthů, abychom prověřili tvrzení o genocidě, ne?“

Žena ztuhne. Já také. Nevzpomínám si na nic o genocidě. Nepamatuju si, že jsem sestoupila na planetu.

Nevybavuju si nic kromě horka, suchého vzduchu. Pachu zasychající krve.

„Tehdy jsme ještě nebyli ve válce,“ opakuje žena upjatě. „Nacházeli jsme se na nepřátelském území a snažili jsme se zvrátit poměr sil,“ vede si svou Leona. „To je poslední krok před vyhlášením války.“

Žena sevře rty do tenké čárky. Muži se nehýbají. Jako by se rozhovor odehrával v jiné místnosti.

Snažím se na ně nedívat. Snažím se nedívat vůbec na nikoho. „Já nejsem politik,“ říká žena. „Nejsem si jistá, ve kterém stadiu se válka stává válkou.“

„Možná při prvním prolití krve,“ míní Leona.

„Myslím, že příliš zjednodušujete.“

„Myslela jsem, že nejste politik,“ odpálí Leona.

Upřeně na sebe hledí. Buší mi srdce. Nevím, o co tu moje advokátka hraje.

Žena se zhluboka nadechne. „Říkají, že je za ty mrtvé zodpovědná.“

„Kdo to říká?“ zajímá se Leona a já slyším v jejím hlase nový tón. Vítězný? Lovila informace? Proto zdravotníky provokovala?

„Ti dva zbylí,“ odpoví žena.

„Ti dva zbylí,“ opakuje Leona. „Kteří nebyli pokryti krví.“

„Ano,“ kývne žena.

„Kteří se nevypotáceli z pouště sami, dehydratovaní a polomrtví,“ doplňuje Leona.

Byla jsem polomrtvá? Nepamatuju si. Jen si vzpomínám, jak žár vyvolával přeludy vody, jak byl vzduch tak plný prachu, až se zdál živý, jak mě kůže na dotek pálila.

„Co dělali, zatímco jejich kolegové umírali?“ ptá se Leona. Žena se znovu zatváří upjatě. „To nevím. Musíte se jich zeptat sama.“

Lže. Ví to.

Žaludek mám stažený do tvrdého uzlu. Položím si na něj ruku a doufám, že ho uklidním.

„Pokud ji podezíráte z nějakého odporného činu,“ říká Leona, „tak proč jste ji brali zpátky na loď?“

„Má kapitánovu ochranu,“ odpovídá žena.

Bolestně sebou trhnu. O to jsem se neprosila. Neměl se do toho míchat.

„Kapitán ji nemůže ochránit,“ poznamená Leona. „A měl by to vědět. Jestliže udělala něco špatného, čeká ji trest – na planetě.“

„Jsme ve válce,“ namítá žena. „Nemůžeme své lidi nechávat na planetě.“

„V takovém případě planetu opustíme a nevinné vezmeme s sebou,“ opravuje ji Leona.

Zavřu oči. Má pravdu. Tak to stojí v předpisech. Neměla bych tu být.

„Kapitán nemůže předpisy změnit,“ pokračuje Leona. Zjevně se snaží něčeho dosáhnout, ale netuším čeho.

„Vlastně jde o takovou šedou zónu,“ míní žena. „Máme dva možné postupy, moderní a starodávny. V tomto případě se uplatňují oba.“

Leona se zachmuří. Nesouhlasí. Není snad znalost předpisů její pole působnosti? Není snad odborníci na otázky směrnic a nařízení, podobně jako já na jazyky?

„Nikoho za sebou nenecháme,“ říká žena. „Tak si to žádá dávný zákon. Ať je to zločinec, nemocný nebo zvrhlý člověk, nikoho neopustíme.“

Pohlédne na mě, když to recituje, a zase má v očích ten zvláštní výraz. To, co jsem původně považovala za soucit, je něco jiného. Obava? Znechucení?

„Kapitán si zvolil tento předpis,“ dodává.

„To je důvod, proč nevydal oznámení?“ ozvu se.

„Nezkoumám důvody, proč kapitán dělá to, co dělá,“ odsekne žena. „Měl vás nechat dole.“

„Já vím,“ kývnu.

Leona se na mě zamračí; její výraz dokážu rozluštit, přestože ji neznám. *MLČ. Nech mě mluvit. Jsem tvůj advokát. Nech mě dělat mou práci.*

„Chcete mi vysvětlit, proč to neudělal?“ zkouší to na mě žena.

Pokrčím jedním ramenem. Opravdu netuším. Nemluvila jsem s ním. Od chvíle, kdy jsem se vrátila, byla celá Flotila pod palbou. Přemístili jsme se, byli jsme zasaženi, přesunuli jsme se do zvrásněného prostoru. Mám dojem, že kapitán měl plné ruce práce.

„Víte jistě, že to byl on, kdo nařídil, aby mě vyzvedli?“ ptám se.

„To stačí,“ zarazí mě Leona. „Můžeme se o tom bavit celou noc, ale dokud nebudeme mít fakta, nepomůžu vám. A potřebuju vědět, o co vám jde. Víím, o co jde jim. Chtějí vás podrobit testům.“

Dívá se na mě, v očích ani špetku emocí. Takhle dokonale to svede málokdo. Očividně se to ve své práci naučila. Neví, co si o mně myslet, a nechce, abych to poznala.

Chce, abych věřila, že je na mé straně.

Jako bych já sama věděla, kde je ta moje strana.

„Můžu ty testy zarazit,“ poznamená.

Při jejích slovech mi poskočí srdce, ale potom zase jen nasucho polknu. Testů se bojím. Bojím se, co by mohly odhalit. Bojím se, co by nemusely odhalit.

„Kdybyste si můj případ prostudovala,“ snažím se mluvit klidně a logicky, ačkoli se tak necítím, „mohly bychom se rozhodnout, co dál.“

„Musíme ji dostat z obytné části,“ říká žena. „Je nebezpečná.“

„To přece nevíme,“ oponuje jí Leona.

„Ale dá se to předpokládat.“

Leona se k ní obrátí. Její výraz se mění, z prázdného pohledu, který má pro mě, přechází do něčeho, co se blíží hněvu. Já si ovšem nejsem jistá, jestli je opravdový.

„Jak já tomu rozumím,“ říká Leona, „je tu celé dny. Kdyby měla vybuchnout, už by k tomu dávno došlo. Zamkněte dveře, postavte k nim stráž, nechte ji monitorovat. Ale ať zůstane tady. Víte stejně dobře jako já, že známé prostředí uklidňuje.“

Jenomže mně tenhle byt není vůbec povědomý.

Vlastně část z něj ano. Nábytek, upomínky, jež jsem si přinesla z předchozích výprav, ložní prádlo, moje oblečení.

Ale výhled z portálu – ten je mi cizí, a nejspíš se stane ještě cizejším. Kdybych se nemusela dívat ven z lodi, cítila bych se líp.

„Máte v diagnostickém bloku portály?“ ptám se ženy.

„Ano,“ odpoví.

Takže vnější prostor číhá tady, tam, na kterémkoli místě, kam by mě vzali.

Roztřeseně vydechnu. „Potom zůstanu tady.“

Jako by šlo o rozumné rozhodnutí.

Jako bych byla při zdravém rozumu.

Kdybych tak dokázala poznat rozdíl.

* * *

Všichni mě opustí, Leona, která vyráží pátrat, i tři zdravotníci. Postavili strážce, jak jim Leona navrhla, a schválně mi to zdůraznili. Strážci – oba velcí, svalnatí muži – předvedli laserové pistole po boku a věnovali mi přísné pohledy.

Varování bylo jasné. Kdybych se pokusila odejít, stříleli by.

Kdybych se pokusila. K ničemu takovému se nechystám.

Možná jsou právě oni těmi, kdo nemyslí. Vždyť jsem se zamkla ve svém bytě. To já se ukryla přede všemi, koho miluju.

Deirdre, má sestra-dvojče mě zahrnovala čím dál naléhavějšími vzkazy; díky svým technickým znalostem dokázala překonat ochranu, kterou jsem zablokovala soukromou komunikaci. Dělá si starosti, to mi napsala. Zaslechla nějaké děsivé zvěsti, napsala. Chce mě vidět, psala.

Bohužel. Já nechci vidět ji.

Nechci vidět nikoho. Ani Coopa.

Jonathon Cooper je náš kapitán. Můj bývalý manžel. Vypadá přesně tak, jak má vypadat kapitán Flotily. Vysoký, se širokými rameny, tmavými vlasy, pohledný, a náramně inteligentní.

Brali jsme se mladí a já se chystala mít tisíc dětí, nebo aspoň přijatelně dvě. Ale nikdy k tomu nedošlo. Kdykoli jsem otěhotněla, musela jsem vyrazit na nějakou planetu, na nějakou misi, a pokaždé jsem o dítě přišla.

Prenatální oddělení mi nabízelo, že mi plody uloží, aby na ně mé riskantní povolání nemělo vliv, ale Coopovi se ta myšlenka nezamlouvala. Na muže, který tolik miloval *Ivoire*, měl na děti nezvykle staromódní názory. Věřil, že dítě odchované ve fetální jednotce bude postrádat vřelost a soucit, schopnost navazovat vztahy s ostatními – všechny ty vlastnosti normálních lidí.

Možná měl pravdu; Bůh ví, že mi ukázal spoustu studií, vesměs z Flotily, z různých období našich dějin, a všechny byly tak vědecké.

Chápu to, ale také vím, že nitroděložní vývoj v matce není žádná záruka. Plod je vystaven všemu, co prodělává jeho matka, a to může být toxické, cizí nebo prostě děsivé.

Suchý, strašně suchý písek. Žár tak silný, až Z něj všechno bolí. Krev mi zaschla na kůži a páchne, hnije, přímo na mně. Ale nemůžu se jí nijak zbavit. Nemám vodu ani na pití, natož na umytí. Nemám –

Vstanu. Obličej mi zrudne, kůže se stahuje zasychající krví.

Nechci si to pamatovat.

Položím si dlaně na tváře. Myslela jsem na Coopa: Coopa a děti, které jsme nikdy neměli, na naše věčné hádky a na to, jak se na mě dívá, dokonce i teď; jako bych mu zlomila srdce.

Pořád jeden druhého milujeme. Ale už nejsme zamilovaní. Pokud jsme vůbec kdy byli.

Myslím, že jsme byli zamilovaní do svých představ o tom druhém. Coop je pravý hrdina, muž, jenž se vrhá kupředu, když by se měl držet zpátky, muž, jenž zachránil nespočet životů, který vždy staví na první místo ostatní a zřídka kdy myslí na sebe.

Já jsem spíš intelektuál, rozvážná osoba, která vždy myslí, než něco podnikne – a myslí v mnoha jazycích. Coopa vždycky fascinovaly moje schopnosti; schopnost srozumitelně se vyjádřit, vžít se do cizí kultury, do jiného člověka, stát se někým, kým nejsem, byť jen na pár minut.

Coop je až příliš sám sebou, aby se mohl vžít do jiné lidské bytosti, třeba jen na okamžik. Začínám chápat, že mě je naopak příliš málo, a snad právě proto se dokážu zcela vžít do cizího stanoviska, protože to mé je velmi křehké, tak velice chatrné.

A je to opravdu tak? Coop říkával, že mám tvrdé jádro. Možná měl pravdu. Možná právě proto jsem pořád tady, živá, jedna ze tří

přeživších. Ale možná právě proto si nemůžu na nic vzpomenout, proto mi připadá, jako by mi mozek vytékal z lebky a paměť hopsala jako kámen, s nímž někdo hází žabky na hladině jasného horského jezera.

Stojím uprostřed svého bytu, zády k portálu, ve zvrásněném vesmíru, se stráží přede dveřmi, s děravou pamětí. Jsme tů, protože mě bývalý manžel příliš miluje, než by mě obětoval pro dobro lodi, i když si jistě vymyslel jiné vysvětlení. Dávne zákony proti novým. Hloupost. Jednoduše nesnesl pomyšlení, že mě nechá na planetě, kde právě vzplanula válka, kterou jsme zažehli.

Dvacet čtyři mrtvých.

Já přežila.

Spolu se dvěma dalšími. Na které si nevzpomínám. Právě tak, jako si nevzpomínám, co se stalo těm ostatním.

* * *

„Děje se tu něco divného,“ říkám Leoně. Vyhlížím z portálu do zvrásněného prostoru. Přinejmenším se domnívám, že jde o zvrásněný vesmír.

Nic tam venku nepoznávám, a můj počítač také ne. Když zachytím chvilku, kdy se dokážu soustředit, použiju bytový počítač a pokouším se odhadnout, kde se nacházíme. Musím použít informace uložené v samotném počítači; loď mě odřízla. Nemůžu se dostat do žádného systému, ani informačního.

Ani poštovní síť nefunguje, jak by měla. Kdybych chtěla poslat vzkaz komukoli kromě zdravotnické jednotky nebo Leony, musela bych jít přes schvalovací systém. Někdo cizí by naslouchal mým stížnostem, četl mé poznámky, viděl by můj úzkostný výraz.

Než tohle, radši žádné vzkazy neposílám.

Ne že bych toužila po nějaké komunikaci.

„Ano, děje se něco divného,“ souhlasí Leona. „V podstatě jste uvězněná ve vlastním bytě.“

Zní to, jako by tím byla dotčena, což mi přijde zvláštní. Já si dotčeně nepřipadám. Otočím se.

Sedí u mého stolu, před sebou laptop. Tmavé vlasy má vyčesané a stažené, na sobě formální tuniku a kalhoty.

„Nemluvím o sobě,“ vysvětluju a mávnu rukou k portálu. „Něco divného se děje na lodi. S lodí. Nemám ponětí, kde jsme.“

Lenin výraz ztuhne, jako bych pronesla něco špatného.

„Jde o něco, co mi nesmíte prozradit?“ zeptám se.

Potřeše hlavou. „Zapomněla jsem, to je všechno. Nemáte přístup k novinám.“

Lodní noviny patří k vnější síti. Nikdy jsem se o ně nestarala, leda o to, co jsem potřebovala k práci, a stejně jsem se na ně nedívala. Obvykle naslouchám, a ani ne tak tomu, co se děje, ale spíš způsobu, jakým je to vyjádřeno.

Jsem hlavní lodní lingvistka, což je svým způsobem funkce stejně důležitá jako například kapitánská. Zvláštní, od svého návratu jsem na to nepomyslela. Vůbec jsem si sama sebe neuvědomovala jako lingvistu. Nechyběla mi ta hra jazyků, ten způsob, jak tatáž věta v jedné řeči může při doslovném překladu znamenat v jiné řeči něco zcela odlišného.

Kontext, podtext, původ slov, emoce, všechno v jediné frázi, v jediném slově. Rozdíl mezi určitým a neurčitým členem, jenž dokáže dramaticky změnit smysl sdělení.

A mou prací je rozpoznat tyto jemnosti v každé řeči, na kterou se specializuju. Má práce je rozpoznat je v nových jazycích, s nimiž se setkám. Má práce je zajistit, abychom mohli hladce komunikovat, protože podstata diplomacie není v činech, ale slovech.

Slova, slova, slova.

„Zbledla jste,“ ozve se Leona. „Chcete si sednout?“

„Ne.“ Přejdou zpět k portálu. Venku vládne vesmírná temnota, což není úplná tma. Vesmír má vlastní osvětlení, a většinou je krásné. Obvykle však vidíte jeho zdroj – vzdálenou hvězdu, odraz od mračen, chránících atmosféru planety.

Teď nevidím nic.

Už celé dny jsem nic neviděla.

Někdy si ověřuju vlastní zrak, jestli ten problém náhodou není v mé hlavě. Velmi se bojím, že je v mé hlavě.

„Tak co je nového?“ ptám se, i když si nejsem jistá, jestli to vůbec chci vědět.

Odmlčí se. Otočím se k ní. Zachmuří se. Nečekala bych na její tváři takový výraz. Nepatří k těm, kdo dávají své pocity najevo.

Zřetelně vnímám, jak je vyděšená a jak se jí nechce to přiznat.

I když bych nedokázala vysvětlit, proč to tak cítím. Neumím vysvětlit, jak to vím. Jen to prostě vím.

Jde tedy o něco velmi jemného, tak jako věci, na které se specializuju.

„*Anacapa* selhala,“ říká. „Ocitli jsme se v bezvětrí.“

Bezvětrí. Námořnický výraz ze Země, z dob, kdy se lodi ještě neplavily po nebi. V těch dobách se plavily po vodě, po mořích, jak se to nazývalo, a zůstat bez větru bylo nebezpečné.

Plachetnice neměly žádný motor, poháněl je vítr. Když vítr utichl, loď znehybněla. Někdy zůstala daleko na moři, nepohnula se z místa celé dny či týdny, a muži na palubě (bývali to sami muži) mohli zahynout.

Někdy umírali žízní a hladem.

Podle jiných pověstí muži, které postihlo bezvětrí, zemřeli, protože zešileli.

„Bezvětrí,“ opakuju a klesnu na nejbližší židli. Zrychlil se mi tep.

Leona mě sleduje, jako by měla obavy, co se mnou ta novina udělá. To by měla.

Ve Flotile se ujal výraz „bezvětrí“, protože se nejlépe hodí na situaci, kdy loď uvízne ve zvrásněném vesmíru. *Anacapa* má poruchu, a už se nedostaneme zpátky. V našich dějinách už k tomu došlo.

Lodě se ztrácejí, a některé právě proto, že uvíznou v bezvětrí. Nikdo ovšem netuší ani nedokáže odhadnout, zda zůstanou v alternativním vesmíru nebo prostě jen v záhybu prostoru samotného.

Pokud záhyby prostoru vůbec existují.

To nevíme – tedy my, kdo to v podstatě nepotřebujeme vědět. Coop o tom patrně ví víc. Pravděpodobně teď dělá, co může.

„Vyslal nouzový signál?“ ptám se, protože si nemůžu pomoci. Musím to vědět, i když to vlastně vím. Jistěže Coop vyslal nouzový signál. Přirozeně se držel příslušného postupu. Přirozeně udělal všechno, co mohl.

„Několik,“ říká Leona.

„A co?“

„Nikdo neodpovídá.“ Hledí na vlastní ruce s dokonalou manikúrou. „Někteří se domnívají, že náš komunikační systém selhal.“

Na komunikační systém jsem odborník. Musím. V případě, že jsou vyřazeni komunikační technici, musí jejich funkci převzít někdo z lingvistů. Můj technický výcvik – *mechanický*, abych použila další ze starých termínů ze Země – je zaměřen na komunikační systémy. Jsem v tom stejně dobrá, možná i lepší, než Coopův hlavní komunikační důstojník.

A nikdo mě nezavolal.

Možná proto jsem neslyšela žádné oznámení. Ne proto, že mě Coop nechtěl opustit, ale kvůli výjimečnému stavu, který převážil nad mým případem...

Možná jsem zapomenuta; náhodný vedlejší produkt, něco, s čím si musí poradit nižší personál, dokud si na mě neudělají čas velitelé.

„Jsem specialista na komunikační systém,“ říkám, opět jen proto, že si nemůžu pomoci.

„Vím,“ na to Leona.

Ale nic víc už k tomu nedodá.

„Kdy vlastně *anacapa* selhala?“ ptám se.

Podívá se na mě, jako bych si to měla pamatovat. Ne, nevzpomínám si.

„Měli větší palebnou sílu,“ začne. „Quurzodové byli těsně za námi. Pálili na nás, když jsme zapínali *anacapa* pohon. Utrpěli jsme značné poškození, a tehdy patrně pohon selhal.“

To mě nepřesvědčilo a zmocnilo se mě podráždění. Asi jsem doufala, že mě uklidní.

„Nevíme to jistě?“ ptám se.

Potřeše hlavou. „Tady se to dost těžko vyhodnocuje. Chtějí se dostat na základnu, ale ta neodpovídá. Máme omezenou výbavu i zásoby. Zavedli jsme příděly –“

Zarazí se.

Znovu vstanu. Jako dětská hračka – nahoru, dolů, nahoru, dolů. Nevydržím ani chvilku v klidu.

„Nemusíme zavádět přiděly,“ namítnu. „Máme zásob na celá léta.“

A vzápětí je řada na mně, abych ztuhla. Máme zásob na léta, jestliže víme, kde jsme. Pokud víme, kam míříme. Pokud víme, že si je můžeme doplnit.

„Oni si myslí, že nás nenajdou, co?“ zašeptám. „Myslí si, že jsme v tom sami.“

Přikývne. Jen jednou, jako by opakované pokývnutí znamenalo až přehnané přitakání, jako by z nás udělalo spoluviníky.

„Nemají ponětí, kde jsme, co?“ pokračuju.

Pokrčí rameny, ale není to právě ledabylé gesto. Je to gesto zoufalství.

Krčení rameny patří ke komunikaci. Jeho jemné odstíny jsem dostatečně nastudovala.

„Potřebuji mě,“ říkám.

„Ano,“ přisvědčí. „Potřebuji.“

Ale nepohne se a nic dalšího už neřekne. Její mlčení je výmluvné.

Potřebuji mě, ale nepřišli pro mě. Jsou přesvědčeni, že jim nemůžu pomoci, že jsem nějak narušená, protože jsem spáchala cosi hrozného.

„Proto se dostavil lékařský diagnostický tým?“ ptám se. „Aby mě vrátili do práce?“

Znovu upře zrak na své pečlivě upravené nehty. Neodpoví. Má to znamenat ne? Náhle to přes veškerý svůj výcvik v jemných nuancích, přes veškeré získané zkušenosti nedokážu rozpoznat.

Konečně se zhluboka nadechne. Jen se pokoušela obrnit, než zahájí hovor. Neví jistě, jestli bych to měla slyšet, ale stejně mi to poví.

„Víte, proč se za námi Quurzodové tak zuřivě hnali?“ zeptá se.

„Ne.“ Od chvíle, kdy jsem se dopotácela do té vesnice, někdo vyjekl, odtáhl mě stranou, dotkl se mé spálené kůže, si toho moc nepamatuju.

Zhroutila jsem se a vzbudila se na lehátku, připojená na infuzní aparaturu, která mi dodávala tekutiny do žíly, protože jsem nemohla pít sama. Podruhé jsem se probrala v nemocničním oddělení na

Ivoire, odpočatá, už ne spálená, s kůží hladkou a čistou a v ústech už jsem neměla sucho.

Nemám ponětí, jak jsem se tam dostala.

„Quurzodové se hnali za vámi,“ říká Leona.

Jen se na ni podívám.

„My ztratili čtyřiaadvacet lidí,“ pokračuje. „Oni víc.“

Nemůžu se pohnout. „O kolik víc?“

Pokrčím rameny – velmi výmluvně. Tentokrát v tom není zoufalství, tentokrát to znamená „nemám nejmenší představu“, a také „a záleží na přesném počtu?“. „To mi povězte vy.“

Musím se přinutit k dýchání. „Tvrdíte, že je to moje vina?“

„Netvrdím nic.“

Ale dělá to. A jak.

Protože to já jsem zodpovědná za dorozumívání, jazyk, diplomacii.

Jestliže jsme se tam vypravili v počtu dvaceti sedmi, znamená to, že jsme tam šli jako tým. Výsadek na planetu obvykle obnášel třicet lidí, ale vzpomínám si, že jsme o tři přišli (opravdu si vzpomínám, nebo si to vymýšlím?), protože nesnesli Quurzody.

Ne že by se od nás tolik lišili. Během našich výprav jsme neobjevili žádné mimozemšťany – tedy nikoli pravé mimozemšťany ve smyslu běžné definice: rozumné bytosti, které staví a tvoří a budují si vztahy podobně jako my. Našli jsme podivné tvory a ještě podivnější rostliny, ale nic, co by připomínalo lidskou rasu.

Ovšem lidi jsme za staletí putování nacházeli. Tisíce a tisíce lidí. S různými jazyky, dovednostmi, na různém stupni vývoje.

A přitom přesně stejné – citlivé, bezcitné, skvělé, smutné – schopné velkého dobra i strašlivého násilí, často uvnitř téže kultury.

Quurzodové... Ach, vybavuju si instruktáže, každopádně alespoň jejich útržky. Z násilí vytvořili umění. Zabíjejí a mrzačí a úžasně si v tom libují. Během genocidy Xenthů postupovali s psychopaticky zlovolným potěšením – zabíjeli děti před rodiči, mučili jejich milované, dělali pokusy, kolik týrání lidské tělo vydrží, než má dost a prostě to vzdá.

Ty zvěsti můj tým děsily. Tři lidé nebyli schopni setkat se s Quurzody.

Nedává to smysl. Jestli jsem tohle všechno začala, tím spíš mě tam měli nechat. Od dětství nás učí, že oběti jsou nezbytné.

Cestujeme ve flotile o síle pěti set lodí. Rozdělujeme se kvůli různým výpravám, někdy obětuujeme celou loď, když není zbytlí. Život jednotlivce – jeden z nejméně pěti set životů na *Ivoire* – znamená méně než naše poslání.

Poslání: poskytovat pomoc ve známém vesmíru. Jsme ti dobří, jsme zachránci; ti, kdo napravují křivdy. Děláme, co můžeme, zasahujeme, když musíme, pomáháme, když nás potřebují.

A pokud děláme chyby, je to v dobrém úmyslu.

Neutíkáme.

Ted' se zdá, že jsme prchali.

„Chci mluvit s Coopem,“ žádám.

Leona potřese hlavou. „Ne dokud nám nepovíte, co se stalo.“

„Pak budu muset podstoupit ty testy v diagnostickém středisku.“

Zavrtí hlavou důrazněji. „Nemůžete. Potřebujeme pravdu, žádné zákonné triky.“

„Triky?“ podívím se. „Použijí své přístroje, provedou diagnostiku _“

„Budou vám klást otázky a nasadí vám do hlavy vzpomínky.“
Přejede rukama po laptopu. „Počkáme, až se vám vrátí vaše vlastní.“

Pohlédne na portál, pak zpátky na mě. „Koneckonců,“ dodá ponuře, „máme čas.“

* * *

Občas spím. Tělo si to žádá, a když už beze spánku nevydrží fungovat, usnu na místě.

Usnula jsem na pohovce. Mám ji ráda. Postavila jsem ji doprostřed svého obytného prostoru, tam, kde má většina lidí sedací soupravu. Ale já tady nepořádám žádná setkání.

Často jsem na ní studovala, nechávala slova při hlasitém vyslovování tančit kolem sebe. Když zčervenala, znamenalo to, že jsem ve výslovnosti něco zkazila; když jsem je řekla správně, zmizela. Milovala jsem tanec slov. Milovala jsem své studium.

Ted' ležím na pohovce a zírám portálem do nicoty. Vůbec nemyslím. Ani mi neprobíhají hlavou žádná slova. Víím, že jsem přemýšlela, ale nedokážu ty myšlenky nijak vyjádřit.

Ovšem když upadnu do spánku, uvědomuju si, že spím. Cítím pohovku pod sebou, vnímám, že je v bytě trochu chladněji, napadá mě, že bych měla říct systému regulace, ať upraví teplotu. Nebo bych si mohla z ložnice přinést deku. Měla bych si udělat pohodlí.

Ale neudělám to. Prodirám se hromadou páchnoucího, lepkavého masa. Paže se hýbou, nohy sebou šhubou, hlava se obrací ke mne, chybí jí oči. Nutím se nedívat se tam. Lezu po lidech a vím, že jinak zemřu.

S trhnutím se probudím, otřesu se, snažím se ty obrazy vyhnat z hlavy. Leona chce, abych si vzpomněla.

Nechci.

Zvednu se a přinesu si z postele deku. Pak se zastavím a kouknu na stěnu, na jedinou stěnu, kterou jsem si ozdobila.

Stará deka – prošíváná příkrývka, abych použila přesný výraz – dodává místnosti barvu. Růžová, červená a jasně modrá promíchané dohromady ve vzoru prstenů. Ta příkrývka se v mé rodině předávala z generace na generaci. Podle matky ji dostal náš předek, když Flotila opouštěla Zemi.

Nevím to jistě, protože jsem příkrývku nikdy nezkoumala. Chráním ji před ostrým světlem. Má babička ji zarámovala jako nástěnný koberec, aby se déle uchovala a její krása aby nám připomínala tradice, domov, který nikdy neuvidíme, a rodinu.

Mám na jiných lodích Flotily bratrance a sestřenice, vzdálenou část rodiny. Nejsme si nijak blízcí. Má sestra má dceru, a pokud nebudu mít žádné děti, příkrývka připadne jí.

Omotám se dekou a vrátím se na pohovku. Pohodlně se opřu, pohlédnu k portálu. Vidím jasně osvětlenou temnotu, jež jako by vyhrožovala světlem hvězd, ale nepřinášela ho.

A pak –

Pořád lezu, šplhám. Sluneční světlo se do mě opírá, žár je nesnesitelný. Od chvíle, kdy jsem sem přišla, jsem se modlila, aby ustal vítr, ale teď, když to udělal, bych ho chtěla zpátky, kdyby jen proto, abych se zbavila hmyzu a zápachu.

Jsem jediná, kdo je naživu. Nechci se dívat, ale neubráním se – tváře, obzvlášť oči, skelné, podivně bílé. Všude krev. Šplhám, šlapu po lidech, a když vzhlednu, vidím okraj jámy, v níž se nacházím.

Zastavím se, naslouchám, slyším jen vlastní trhaný dech. Když ho slyším já, může i někdo jiný. Někdo, kdo tam venku číhá. Někdo –

Takhle to nejde. V tomhle bytě, v těchto pokojích nenajdu klid ani útěchu. Jestliže jsou tohle vzpomínky, nechci s nimi zůstat o samotě.

Jestli jde o noční můru, chci ji zahnat.

Má-li to být vzorek toho, jak budu odted' žít, nezvládnou to. Nechci. Raději umřu, než tohle snášet.

Zavolám Leoně. Její tvář se objeví na nástěnném monitoru, výraz má zaujatý. Nenechám ji promluvit.

Řeknu: „Podstoupím ty testy.“

A přeruším spojení.

* * *

Strážce mě doprovází do lékařského střediska. Nejsem zvyklá, aby mě někdo takhle vodil. Jsem zvyklá sama vést. Tihle dva muži, oba vyšší než já, však krácejí vedle mě, otírají se o mě a dávají najevo, že jsem v jejich moci.

Vedou mě jednou z hlavních chodeb lodi, takže je tu dost místa, aby nás lidé mohli míjet. Každý, kdo nás potká, odvrátí oči, zčásti proto, že už se sama sobě nepodobám, a zčásti proto, že tudy procházím s eskortou.

Skutečnost, že je nás na lodi jen pět stovek, neznamená, že se všichni navzájem známe. Někteří procházeli výcvikem na jiných lodích. Jiní vyrůstali jinde ve Flotile. Coopa jsem třeba potkala na *Brazze*, kam jsme chodili do školy. To, že jsme oba skončili ve velitelském sboru *Ivoire*, mělo víc co do činění s naším odborným zaměřením než schopnostmi, a také s momentální mezerou ve velení lodi.

Byla jsem tehdy příliš mladá, aby mi došlo, že jsme vydělali na selhání jiných lidí. Teď už si takových věcí všímám.

Právě tak, jako si lidé všímají mě, i když se odvracejí. Vidí šílenou ženu s rozpuštěnými vlasy, tak roztěkanou, že si zapomněla about boty, než řekla strážím, že chce jít do zdravotního střediska: Jdu chladnými chodbami bosa, mám na sobě bílou košili po kolena a barevně sladěné kalhoty – svoje domácí oblečení – a to v místech, kde skoro všichni nosí uniformy.

Lékařské diagnostické centrum se nachází na pátém podlaží zdravotnického křídla. Všechno je tu stejně bílé jako moje oblečení, s nanobity, kteří udržují stěny i podlahy v čistotě. Moje bosé nohy zanechávají stopy a i ty jsou vzápětí nanobity vymazány. Jakákoli nečistota z bot strážců se ztrácí stejně rychle.

Zaměstnanci zdravotnického oddělení musí občas týden pracovat v jiných částech lodi. Tato oblast je tak sterilní, až to škodí lidskému zdraví, a členové personálu, kteří ho neopouštějí, obvykle získají různé alergie a zvýšenou citlivost na zcela normální věci, jako třeba odumřelé kožní buňky a jedlé oleje.

Také jsem si tu nějaký čas odpracovala – patří to do výcviku lingvistů. Máme za úkol naprogramovat do lékařské databáze termíny v každém novém jazyce, který objevíme. Také školíme personál; učíme je ty nejzákladnější fráze v mnoha jazycích – dost na to, aby se lékaři mohli vyptat na zdravotní stav a rozuměli odpovědím.

Stráže mě vedou do pátého podlaží. Tam na mě čeká žena.

Není to ta, která mi vpadla do bytu. Ani nepatří k těm, které znám.

Je drobounká, s havraními vlasy, černýma očima a pevnou, rovnou linkou úst. Napřáhne ruku.

„Jsem Jill Bannermanová,“ představí se. „Provedu vás hodnocením.“

„Nemůžeme začít, dokud nedorazí moje advokátka,“ říkám. Zní to nepatřičně a nezdvořile. Obvykle vynikám v umění vstřícnosti, v umění říct správnou věc ve správné chvíli – totiž, taková jsem bývala.

„Vím,“ na to Bannermanová. „Připravím vás a pak na ni počkáme. Jistě tu bude co nevidět.“

Nevím, co taková příprava obnáší. Znervózňuje mě to. Zavrtím hlavou. „Raději bych počkala.“

„Dobře,“ nehádá se, jako by to očekávala. „Sedněte si. Pustíme se do toho, jakmile se objeví.“

Vede mě k oranžové židli, která se tvarem přizpůsobí mému tělu, jen co usednu. Jsem tak paranoidní, že mě napadá, jestli o mně nesbírá údaje.

Ale *Ivoire* – vlastně celá Flotila – má zákony na ochranu soukromí. I kdyby tato židle o mně shromažďovala údaje, nikdo by ty informace nesměl bez mého svolení použít.

Nedala jsem jim snad svolení, když jsem souhlasila s vyšetřením? Nemám ponětí. Měla jsem si to ověřit u Leony. Právě to by mi určité poradila.

Jill Bannermanová tiše promluví se stráží, pak místnost opustí. Stráže se přesunou z místnosti za dveře. Zůstávám tu sama s tuctem židlí, se stěnami, které se samy přestavují a nábytkem, který každých deset minut mění barvy. Nejdřív oranžová, pak červená, slézová, nachová, modrá. Dívám se na nábytek a znervózňuje mě.

Jinak tu není na co se dívat, žádná zábava, žádné otevřené portály, žádní lidé. Jen já a neustále se měnící nábytek.

Schovám si studené nohy pod stehna a přiměřu se zhluboka dýchat. Chtělo by se mi bubnovat prsty o židli, ale někdo by si to mohl vyložit jako nervozitu, tím jsem si jistá. Nevím, proč mě tak znepokojuje, že si toho všimnou – taková věc se dá těžko přehlédnout, a jestli zaznamenávají mé životní funkce, neklid se stejně projeví zrychlením srdečního tepu, lehce zvýšeným krevním tlakem, dokonce i dechem.

Jediné, čeho nelituju, je rozhodnutí jít sem. Najednou jsem ráda, že jsem vypadla ze svého bytu. Ani jsem si neuvědomovala, jak klaustrofobicky jsem se v něm cítila, jak jsem si tam připadala uvězněná.

Jak vyděšená.

Dveře sklouznou stranou a dovnitř rázně vejde Leona. Její zelená tunika změnila barevné schéma pokoje. Teď nábytek přechází do lesní zeleně, temně zelené, zelenomodré, modré. Klesne na židli naproti mně.

„Ještě pořád můžeme odejít,“ prohlásí.

Zavrtím hlavou.

„Musíme si promluvit, a tady to nejde,“ zdůrazňuje.

Takže mě přece jen monitorují. „Udělám to,“ říkám.

„To jste dala jasně najevo,“ pokyvuje. „Teď musíme určit, jak to pro vás zařídit co nejlépe.“

Ať už to znamená cokoli.

„Tady vedle je soukromý pokoj,“ říká. „Někdy ho používáme.“

Četla jsem, jak to chodí v advokacii. Nesmí mi nic nařizovat. Musí se řídit mými příkazy. Ale dělá si starosti a já nemám sílu, abych jí vzdorovala. Kromě toho lékařské zařízení neopustím.

Jen na pár minut zajdu do soukromého pokoje a proberu situaci se svou advokátkou.

Nemusím její radu poslechnout.

Dotkne se stěny a otevřou se dveře. Ani jsem si jich nevšimla, když jsem tu tak čekala – zjevně mě rozptyloval ten proměnlivý nábytek.

I tato místnost je bílá. Z podlahy vyrůstá černý konferenční stolek a dvě židle vedle sebe. Z úložných míst pod podlahou se pravděpodobně vynoří další židle, pokud sem vstoupí víc lidí.

Stropní světla ozařují židle a kávu, kterou jako by nám tu někdo připravil.

Leona si jí nevšímá, ale já si vezmu. Jakmile se dotknu konvice, z protější stěny vyjede podnos s pečivem a talíř čerstvého ovoce, i exotického.

„Myslela jsem, že jsme zavedli přiděly,“ říkám jí.

„My ano, ale zdravotnické oddělení má možná výjimku.“

Jídlo ji zvedne ze židle, naloží si na talíř závin, buchty a další pečivo, které ani neumím pojmenovat. Sáhnu po banánu, který patrně pochází z hydroponických skleníků, a po čemsi s polevou a rozinkami.

Zakručí mi v žaludku. Nevzpomínám si, kdy jsem naposledy jedla.

Usadíme se s kávou a jídlem a najednou působíme civilizovaně. Leona si vybere buchtíčku, ale nekousne do ní. „Vím, že nemůžu změnit vaše rozhodnutí, ale chci, aby bylo jasné, co tím riskujete.“

Pustím se do banánu. Je zelený a tuhý, nedozrálý a téměř trpký. Nevadí mi to. Připadá mi jako první jídlo po letech, přestože tomu tak není.

„Zjistila jsem, proč vás vzali zpátky na loď,“ oznamuje mi Leona.

Tím konečně upoutá mou pozornost. Zní to osudově, zlověstně.

„Proč?“

„Potřebují vědět, co se na té planetě stalo. Potřebují vědět, jestli je to naše vina.“

Po zádech mi přeběhne zamrazení. Jestli je to naše vina. Ovšemže to je naše vina. Flotila vždycky do všeho zasahuje. Je to naše práce.

„Co říkají ostatní přeživší?“ ptám se.

Nepodívá se na mě. Místo toho si ukousne buchty a pomalu žvýká. Nejradši bych to z ní vydolovala. Přiměla ji povědět mi všechno, co ví.

Ale přece jen ve mně zbývá něco z výcviku. Sedím a pozoruju ji, přitom v duchu počítám, protože jediné tak se udržím v klidu. Nehybnost bývala mou nejsilnější zbraní. Vždycky jsem si dokázala počkat. Poslouchat a pozorovat, bez jediného pohybu.

Jenomže teď to vypadá, že jsem tu schopnost ztratila. Jsem neklidná a čas jako by chvátal. I když vím, že uplynula jen chvilka, že Leona stačila sníst jen malý kousek buchty, připadá mi to jako hodina.

„Co říkají?“ ptám se, protože už nevydržím čekat. Tolik tedy k té nehybnosti.

„Nevím,“ odpovídá. „Nemluvila jsem s nimi přímo.“

„Ale víte to,“ naléhám.

Pokrčí ramenem, dává najevo, že řekla vše, co mohla. Odloží pečivo a otře si ruku do ubrousku. „Podívejte,“ začne, „pokud se ukáže, že jsme to svinstvo zavinili my, pravděpodobně vás popraví. Už chápete, proč nechci, abyste podstoupila testy?“

„Já to ale musím udělat,“ namítnu tiše.

„Proč?“ nechápe.

„Vzpomínky se mi vracejí. Nedokážu je snášet o samotě. Bude lepší, když přijdou všechny najednou.“

Chvilku na mě upírá zrak, pak si povzdechne. „Uvidím, co se s tím dá dělat.“ A odchází.

* * *

Sedím v té místnosti snad celou věčnost, ale ve skutečnosti to trvá asi hodinu. Vedle kuchyňského koutu je koupelna, kterou můžu použít, ven z pokoje se však nedostanu. Přecházím po místnosti. Počítám do deseti v patnácti jazycích. Pak ještě v dalších šesti.

Potom začnu znovu, protože si nepamatuju všechny řeči, které jsem právě vyzkoušela.

Právě začínám počítat do sta, když se Leona vrací.

„Venku je Jill Bannermanová,“ hlásí. „Až sem vejde, povíte jí totéž, co jste řekla mně; o tom, že to nedokážete snést. Hezky dramaticky. Čím víc vystrašeně budete působit, tím lépe.“

„Nebudu lhát,“ říkám. „Opravdu to nedokážu snášet sama.“ Slova na to nestačí. Když zavřu oči, cítím to vedro, krev, zasychající na mé kůži, těla, která se mi převalují pod rukama. Nemůžu klidně sedět. Musím se hýbat. Čím víc vzpomínek se mi vrací, tím víc pohybů musím dělat.

„Povězte jí to,“ pokračuje Leona. „Musí být zřejmé, že jde o medicínskou záležitost.“

„Proč?“ ptám se.

„Protože to vám poskytne zákonnou ochranu. Budete považována za pacienta, ne za zločince. Kdyby vás zadrželi tehdy odpoledne, když jste mě zavolala, byl by z vás zločinec. Právě tak jako kdybyste na mě dnes nepočkala. Takhle můžete vyprávět cokoli, dělat cokoli, a nikdo to nebude moct použít v trestním řízení. Alespoň ne do podrobností. Velitelství lodi může mít v místnosti právníka, který dosvědčí, co jste řekla, ale nebude to mít váhu vaší výpovědi. Mohou to použít k zahájení vyšetřování, ale to už je i tak zahájeno.“

Zírám na ni. Ona věří, že jsem spáchala nějaký zločin. Zdá se, že všichni tady věří, že jsem spáchala něco hrozného.

Proto si nemůžu na nic vzpomenout?

„Než se rozhodnete,“ říká, „tak teď máte poslední příležitost vrátit se do svého bytu. Můžete to udělat sama, a nikdo se to nemusí dovědět.“

Sevre se mi žaludek. „A co pak?“

„Co tím myslíte?“

„Budu pak někdy moct z bytu vyjít? Budu se moct vrátit ke své práci?“

Pomyslím na výhled z portálu. Uvěznění ve zvrásněném prostoru, kde není nic k vidění. Tytéž stěny, když budeme mít štěstí, tak jiný výhled, ale tytéž stěny po zbytek života. Žádné nové jazyky. Žádná práce.

Žádní přátelé ani rodina.
Jen já. Naživu. Ve svém bytě.
V bezvětrí.

„Pošlete ji dovnitř,“ říkám. „Povím jí pravdu.“

* * *

Pravda je, že mě děsí vlastní mysl. Pravda je, že se bojím vlastních vzpomínek, protože by mě mohly zabít. A také se bojím, že mě zabijí, když se k nim nedostanu. A bojím se, že když si je vybavím, nedokážu s nimi žít.

Tohle všechno se mi podaří nějak vykoktat Jill Bannermanové, ta si dělá poznámky, Leona dostane jakési zvláštní povolení a setkávám se s právníkem velitelství, mužem jménem Rory Harper, kterého už jsem někdy viděla, ale nepamatuju si, při jaké příležitosti.

Je už postarší, padesátník či šedesátník, má postříbřené vlasy a důstojnost, která se mi nezamlouvá. Nepřeju si, aby mě během testů sledoval někdo jako on. Nechci, aby mě kdokoli sledoval.

Jenomže nemám na vybranou.

Tak souhlasím se vším, a skončím tady.

* * *

Ať se nacházíte na kterékoli lodi, nikdy ji neuvidíte celou. Asi padesát z našich lodí má jistou zvláštnost. Nikdy se neúčastní výprav na planety, protože je nechceme ztratit. Závěrečnou část svého vzdělání jsem absolvovala na *Brazze*. *Brazza* se specializuje na všeobecné vzdělávání, *Santé* na lékařský výcvik, *Eijfel* na technické obory, *Seul* zase na důstojnický výcvik, a tak dál.

Dokonce ani na *Brazze*, ač jsem byla mladá a náchylná k dobrodružství, jsem nikdy neprozkoumala celou loď. Nikdo to nedokázal. Prostě jsme toho měli příliš na prohlížení a příliš na práci.

Ani tady na *Ivoire*, přestože jsem v lékařském oddělení dokonce pracovala, jsem tyto místnosti neviděla.

Testovací místnosti.

Jsou temné a podivné, ponořené v hloubi lodi. Připadáte si v nich jako v samém jejím srdci, i když to není možné. *Ivoire* stejně jako všechny lodi Flotily má tvar ptáka; úzkou, zahnutou přední část, jež se směrem ke středu rozšiřuje jakoby do křídel, a vzadu následuje ocas. Z toho popisu se zdá, že je *Ivoire* malá, ale není.

Lékařské oddělení se nachází v rozšířené části, takže je do něj snadný přístup z různých oblastí lodi. Leží o několik pater níž, mezi ním a vnějškem je spousta materiálu – na rozdíl od mého bytu, který je umístěn přímo na okraji. Jestliže část lodi zničí nepřátelský útok, pravděpodobně to nezasáhne zdravotnické středisko.

Nebo tohle diagnostické zařízení.

Místnosti se zdají stísněné, podobají se jeskyním, a když vstoupím, zadržím dech.

Budu tu sama a lékaři všech možných oborů, moje advokátka Leona a lodní právník Harper mě budou pozorovat skrz stěny. Nebo skrz něco. Ten mechanismus mi není úplně jasný.

Jill mě ujišťuje, že budu v bezpečí, že čidla v podlaze, stěnách, v samotné místnosti poznají, když budu příliš rozrušená, než abych mohla pokračovat, a vytáhnou mě ven. Pak si odpočinu a možná dostanu něco, co mi pomůže usnout beze snů.

Ta místnost se mi vážně nelíbí. Vůbec se mi nelíbí slabé světlo, temný vnitřek, polstrovaná podlaha. Chtěla bych portál nebo obrazovku, něco povědomého. Než se dveře zavřou, chytím Jill za ruku.

„Nedá se to provést někde jinde?“

Potřese hlavou. „Tahle místnost je bezpečná.“

„Mně se nelíbí,“ hlesnu. „Nic tady není.“

Věnuje mi smutný pohled, který patrně míní jako soucitný. „Potřebujeme, aby se místnost zformovala podle vás. Nic v ní nesmí odporovat tomu, co se odehrává ve vaší mysli. Právě to ve vás nejspíš vyvolává nepříjemné pocity.“

Nedokážu vejít dovnitř. Otálím ve dveřích. „Omlouvám se,“ říkám, „tohle nezvládnou.“

„Pomůže vám to.“

Zavrtím hlavou – přesněji řečeno, zakroutím ještě víc. Až do této chvíle jsem si neuvědomovala, že hlavou celou dobu potřásám.

„Ne,“ opakuju. „Nemůžu do té místnosti vejít.“

Vedle mě se najednou objeví Leona. „Jestliže tam nechce, tak nemusí.“

Její hlas zní pevněji než můj. Zní tak rázně, až se mi zase stáhne žaludek a udělá se mi nevolno.

„Lidé často couvnou, než tam vejdou,“ vysvětluje Jill. „Je to součást celého procesu. Vaše vzpomínky jsou nepříjemné, a to, co teď cítíte, souvisí s nimi, ne s tou místností.“

Pořád vrtím hlavou. „Ne.“

Leona mi položí ruku na záda a vede mě pryč. Jill nás následuje, přitom trousí uklidňující slova, aby mě nalákala zpátky do té místnosti.

Nemůžu. Nepůjdu tam.

Vracíme se do původního pokoje – toho, který se neustále mění a právě teď je bílý s nádechem do žlutá – a já propuknu v pláč.

Jedna moje část jako by postávala vedle a dívala se, jak roním slzy. Obvykle se nerozpláču snadno. Dokázala bych spočítat, kolikrát za život jsem plakala, včetně dne, kdy zemřeli mí rodiče.

Pláč mi připadá cizí, jako bych v sobě měla něco, co neovládám.

„Je mi to líto,“ vypravím ze sebe.

„Je to tak lepší,“ na to Leona.

Jenomže není. Budu sama ve svém pokoji a sama se budu muset vypořádat se vzpomínkami.

Aspoň tu mám portál.

Který vede do zvrátněného prostoru.

Do nicoty.

Do bezvětrí.

* * *

Ale sny zmizely, jako by nikdy nebyly. Jako by mi samotný pokus vejít do té místnosti vyhnal všechny vzpomínky z hlavy a znovu mě polidštil.

Umyju se a uklidím byt. Najdu v databázi jazyk, starou, dávno mrtvou řeč (aspoň si to všichni myslí) a učím se ji, slovo po slově.

Hodlám se tady zakopat navždycky, vtom však zacvrlikají dveře. Předprogramovaný signál, jediný, který jsem v systému dveří nechala.

Pro Coopa.

Zatají se mi dech. Nechci ho vidět. Strašně ho chci vidět. Chci, aby šel pryč. Chci, aby mi všechno řekl.

Jdu ke dveřím, ale neotevřu. Zapnu interkom. „Neměl bys řídit lod’?“

„To dělám,“ odpoví. Poznávám ten tón. Zní nepřírozeně, je to tón kapitána. Znamená to: Nejsem sám, tak neobtěžuj osobními záležitostmi. „Jdu dovnitř.“

Je kapitán. Jeho příkaz má na lodi nejvyšší prioritu.

Ustoupím, prohrábnu si rukou vlasy, zkontroluju si blůzu. Od chvíle, kdy jsem se vrátila a začala se učit nový jazyk, se oblékám jako do práce, přestože jsem si ani nepomyslela, že ještě někdy někoho uvidím. Potřebuju aspoň tu iluzi.

Potřebuju mít pocit, že jsem k něčemu užitečná.

Vstoupí a vyčká, až se za ním zavřou dveře.

Vždycky ině zaskočí, o kolik starší vypadá. Nejde o to, že by mu přidalo roky velení, i když i to se projevilo; jde o to, že si pořád pamatuju chlapce, do něhož jsem se zamilovala, hezkého tmavovlasého kluka plného příslibů, a teď se z toho chlapce stal muž, mocný muž, který stojí přede mnou.

Má na sobě černou uniformu se stříbrným lemováním; všední oblečení, nic zvláštního. Vypadal by celkem normálně, nebýt vlasů. Celé dny už se neostříhal, takže mu povyrostly, sahají až na límec a působí téměř neupraveně.

„Dozvěděl jsem se, žeš odmítla léčbu,“ říká.

Nedokážu rozeznat, jestli mě navštívil ze soucitu, nebo jestli jde o problém celé lodi. Nedokážu rozeznat, jestli přišel jako můj bývalý manžel a stále můj přítel, nebo jako kapitán lodi. Nebo obojí.

Nejsem si jistá, jestli bych to vůbec měla rozpoznat.

„Šla jsem za nimi, aby mi pomohli, ale nemohla jsem vejít do té místnosti.“ Zní to bláznivě. Zní to, jako bych se zbláznila. Ale už se s tím začínám smířovat. Myslím, že jsem se zbláznila.

„Podle doktorů trpíš klaustrofobií,“ říká. „Proto jsi nemohla dovnitř. Nikdy dřív jsi klaustrofobií netrpěla.“

Podívám se na něj, už už se to chystám popřít. Vtom – *těla se na mě vrší. Topím se v nich, bojím se pohnout, bojím se nehýbat, hlava se mi nakřivo zaklínila. Mám tady trochu vzduchu, ne moc, ale zjevně dost, abych mohla dýchat, i když si připadám zavalená.*

Zakleju a uvědomím si, že sedím. Coop dřepí nade mnou. „Co to bylo?“ ptá se.

Proberu se. Zamžikám a doufám, že to nepostřehl. „Ty vzpomínky,“ odpovídám. Pak se zhluboka nadechnu, odhodlána změnit téma. „Jak to, že tě sem pustili? Co když jsem nebezpečná?“

Usměje se. „A nejsi?“

„Lékaři z diagnostické jednotky si myslí, že ano.“

„Mýlí se,“ on na to.

„To nevíš,“ namítnu. „To nemůžeš vědět.“

„Copak ti měsíc na planetě vymyl mozek? Máš tvrdé jádro, pamatuješ? Nikdo ti nedokáže vymýt mozek. Proto jsi tak dobrá lingvistka. Udržíš si vědomí sebe sama, a přitom porozumíš jiným.“

„Každý se může změnit,“ odporuju mu. Srdce mi prudce buší. „Myslí si, že jsem zabila čtyřadvacet lidí.“

Vzal mě za pravou ruku a jemně ji drží. Nadzvedne se, jen trochu, a místo dřepu si sedne vedle mě jako plachý milenec.

V jeho držení těla však není nic romantického.

„Čtyřadvacet lidí zahynulo,“ říká. „A ty ne. To je vše, co víme.“

„Proč jsi mě tam nenechal?“ ptám se. „Taková jsou přece pravidla.“

„Nechtěl jsem tě tam nechat.“

Podívám se na něj. Nevím, jak na to reagovat. Tak jen řeknu: „Měl bys mě nechat nahlédnout do komunikačních souborů.“

„To bych moc rád,“ souhlasí, „jenže nemůžu. Ne dokud se nedozvíme, cos udělala.“

„Co říkají ostatní?“

„Žes je opustila.“ Hlas má teď drsný. „Tvrdí, žes všechny nechala, ať se o sebe postarají sami.“

„To bych nikdy neudělala.“ Slova mi vypadnou z úst, dřív než je můžu zarazit.

Tentokrát je jeho úsměv opravdový. „Vím,“ přikývne. „Myslím, že lžou.“

* * *

Quurzida, řeč Quurzodů, je směs šesti různých jazyků, s nimiž jsme se v tomto sektoru setkali. Quurzodové ale mají tvrdší výslovnost, úspornější větnou stavbu, přidali hrdelní zvuky a rázy, které ostatní jazyky postrádají.

Přesto ta řeč zní plynule jako hudba, i přes všechnu drsnou tvrdost. Vlastně snad právě díky tomu drsnému zvuku – nemelodickému a podivně krásnému, strohému, úsečnému a vždy k věci.

Slyším Quurzody mluvit všude kolem sebe, i když tu nejsou. Sedím v té odporné testovací místnosti. Coop mě tam dovedl s rukou kolem pasu. Jeho přítomnost mě uklidňuje, přestože by neměla, přestože bychom si neměli tolik rozumět. Už přece nejsme pár.

Ale nějaké stopy po životě v páru v nás zbyly.

Coop odešel – zůstává ve spojení, což znamená, že přijde, když ho budu potřebovat, pokud právě nebude řešit něco naléhavého. Vedle však sedí má sestra. Moje dvojče Deirdre.

Už si nejsme podobné, ona a já. Žily jsme tak odlišné životy, že rysy, původně identické, teď působí jen jako rodinná podoba. Kdybych žila jako ona, vypadala bych právě tak – těžší, usedlejší, s vráskami úsměvu kolem úst. Vlasy jí padají do obličeje, oči má mírné.

Deirdre na mě čeká v sousední místnosti, i když ví, že to může trvat celý den i déle. Nezáleží jí na tom. Chová se, jako bych umírala na nějakou děsivou chorobu, a pokud vím, možná tomu tak je.

Na nějakou duševní chorobu.

Už jsem se usadila na podlahu té divné místnosti, ale zatím se ještě neprohnula podle mě. Čeká na vyzvání. Protože jsem poprvé ucouvla, mám pět minut, abych své rozhodnutí znovu zvážila.

Nechystám se rozmyslet si to.

Quurzodové šeptají všude kolem. Když zavřu oči, možná je uvidím. Setkali se s námi na rozlehlé pláni, za nimi zapadalo slunce. Představili se nám náramně dramaticky, mocně, s tím krvavě rudým nebem, na němž hynul sluneční svit.

Xenthové nás upozornili, že Quurzodové nám předvedou drama. Také nás varovali, že nám budou lhát.

Paže mám přitíštěné k bokům. Něco mi probodlo kůži na zápěstí. Na okamžik zamžikám víčky, a už je mi jasné, že mě místnost vstřebala.

V hrůze zalapám po dechu, srdce se mi rozběhne o závod. Chci se odtud vyhrabat, chci vylézt, musím – *se dostat ven. Uniknout. Tady*

bych umřela. Tady umřu, když si nedám pozor. Zmizím a nikdo se nedozví, co se mi stalo v tomhle krvavém tichu, v zápachu, vedru a tlaku a strašlivém, strašlivém –

„Ne,“ zašeptám. Chvilí mi trvá, než pochopím, že šeptám v quurzidě. Na rozdíl od většiny lidských jazyků, které pro „ne“ používají jednoduché slovo, často jednoslabičné, vyjadřuje quurzida zápor složitým slovem o sedmi slabikách, slovem, jehož správné vyslovení vyžaduje značné úsilí. V quurzidě se slovo „ne“ nedá dokončit mimovolně, tak snadno, jako vám vyklouzne ve standardní řeči. V quurzidě víte, co říkáte, už při třetí slabice, a můžete nechat slovo nedokončené.

Quurzodský výraz pro „ne“ je nejuvažlivější ze všech jazyků, s nimiž jsem se kdy setkala.

A právě jsem ho vyslovila. Záměrně, a dala jsem jím najevo, že nechci, teď ani jindy, navštívit své vzpomínky.

Na okamžik mě napadá zavolat o pomoc. Myslím na únik, jak mi vysvětlili, aby mě místnost propustila. Ale to pak při odchodu uvidím tvář své sestry, naplněnou zklamáním a obavami a účastí.

Má sestra, ta starostlivá, ví, že za mě bude zodpovědná, protože nedokáže necítit zodpovědnost, ačkoli se sebevíc snažím ze všeho ji vynechat.

Zavřu oči a šepot začíná znovu. Quurzodové stáli na hřebenu a povídali si mezi sebou. Byli polonazí, jen paže a nohy měli pokryté nějakou barvou, k tomu jakýsi kus brnění, zakrývající genitálie. Zeny stejně jako muži s nahou hrudí. Nestyděli se odhalovat svá těla, na rozdíl od jiných kultur, na které jsme narazili.

Na rozdíl od Xenthů.

Xenthové měli být ti muzikální. Jejich řeč se skládá se samých sykavek, promíchaných měkkými „ch“ a občas vzdychavou samohláskou. Ale přitom nepůsobí melodicky. Působí strašidelně, jako by v ní něco nesouhlasně či hněvivě syčelo.

Tři z našich lidí odešli, aby nemuseli čelit Quurzodům, ale mě víc děsili Xenthové. Xenthové s jejich příliš hubenými ženami, s dlouhými rukávy a vysokými límci, úzkými kalhotami, staženými u kotníků, bez ohledu na horko. Xenthové, jejichž muži se na mě dívali, jako bych byla oblečena nejen nevhodně, ale i vyzývavě.

Přitom jsem měla uniformu, jež zakrývala vše kromě krku, a přesto jsem zvažovala návrat na loď, abych se patřičně oblékla. Jenže naši xenthští hostitelé mě přesvědčili, že na to není čas. Chtěli z nás vymámit stanovisko k boji mezi nimi a Quurzody, k pomstě za genocidu, k níž došlo před rokem, k boji, který podle Xenthů mohl vést k celoplanetární válce.

Prostudovali jsme všechno, alespoň jsme si to tedy mysleli. Na kontinentu Ukhandu se nacházelo šestnáct odlišných kultur. Šestnáct, a jen dvě měly dostatečnou vojenskou sílu, aby tu vládly – Quurzodové a Xenthové. Xenthové vládli nížinám, Quurzodům patřily hory. Také ovládali vzdušné cesty, zatímco Xenthům přenechali moře. Oba národy zvládly technologii vesmírných letů, ale používali ji jen Quurzodové.

Nejsem si jistá, jak s námi vlastně Xenthové navázali spojení. Nekontovali přímo *Ivoire*. Spojili se s jinou lodí Flotily, a rozhodnutí příslušného řetězce velení padlo na *Ivoire* – kvůli mně. Protože jsem (nebo jsem byla) nejlepší lingvista ve Flotile.

Srdce se mi sevře, otevřu oči. Pokoj má barvu soumraku, krvavě rudou a zlatou, se stínovými postavami podél stěn. Obrací se mi žaludek.

Tohle nemůžu udělat. Nemůžu. Nemůžu.

Ale když to nedokážu, zemřu.

Nemám ponětí, jestli slova, která si myslím, pocházejí z toho setkání nebo z té strašné vzpomínky na mrtvá těla, nebo ze současnosti. Nesnáším to, jak se mi paže tisknou k bokům. Pohnu se a zaskočí mě, že podlaha se pohne se mnou. Mohla bych – kdybych chtěla – odtrhnout ze svého zápěstí tu věc, která mě zavodňuje a vyživuje, a utéct odtud. Pustit se do toho sama, sama si všechno poskládat. Žít svůj vlastní zatracený život.

Sama.

V bezvětrí.

Zhluboka se nadechnu.

Nikdy v životě jsem z boje neutekla.

Přinutím se znovu zavřít oči a nechat se zaplavit vzpomínkami.

* * *

Na schůzku jsem dorazila pozdě. Lingvisté z vlajkové lodi, *Alty*, se postavili po bok diplomatů a nějakou dobu už s Xenthy hovořili. Studijní materiály a dokumentaci o jejich kultuře jsem dostala týden před prvním setkáním, a to bylo setkání s Xenthy.

Xenthské hlavní město Hileer byl přístav. Budovy u zálivu měly skleněné stěny obrácené k vodě, ale hlouběji ve vnitrozemí se nacházely stavby zcela bez oken. Xenthové stavěli jaksi obráceně – mně to aspoň tak připadalo: nejvyšší domy s vyhlídkou vpředu a další tím nižší, čím dál od vody jsme se dostali. Sklo měly jen dveře, a jen malý obdélník ve výši očí, aby člověk uvnitř viděl, kdo to klepe.

Veřejné budovy, kde se odehrávaly plesy a slavnosti, stály hned u zálivu, ale vláda měla svá sídla, kde se skutečně rozhodovalo, v patrových domech míle vzdálených od vody.

Stropy tu byly nízké, dveře ještě nižší a interiéry na můj vkus příliš tmavé. Uvnitř bylo ke všemu chladno a zatuchlo, jako by se tu vzduch obměňoval jen zřídka. Přidejte k tomu sykavý, škrábavý zvuk xenthské řeči, a já poprvé za svou dlouhou životní dráhu pocítila k lidem, s nimiž jsme se sešli, nechť na první pohled.

Stálo mě značnou námahu usmát se, dotknout se dlaněmi – jejich obměna potřesení rukama – a soustředit se na jejich slova, místo na uhýbavé oči, které patřily k jejich dorozumívání podobně jako u některých kultur gesta rukama. Naučila jsem se rozumět těm pohybům očí, ale ať jsem se snažila sebevíc, nedokázala jsem je zařadit do svého osobního repertoáru. Předem jsem se za to omluvila a Xenthové to zřejmě pochopili.

Nebyla jsem pro ně nijak důležitá. Neměla jsem v té místnosti žádný diplomatický význam. Byla jsem tu jen proto, abych naslouchala, učila se a zjistila co nejvíc o Quurzodech.

Xenthové nás požádali, abychom jim s nimi pomohli.

Toho odpoledne nám sdělili zhruba toto:

Jejich rozepré s Quurzody sahaly pět století do minulosti. Nejprve šlo o pohraniční šarvátky, které nevzbudily téměř žádnou pozornost. Ani Xenthům ani Quurzodům na pohraničí příliš nezáleželo.

Záleželo jim však na mořích a námořní bitvy mezi oběma zeměmi se staly legendami. Nebylo jich ale mnoho. Obvykle se lodě

pouze mýjely v mezinárodních vodách a omezily se na pohružky, k jejichž splnění však nedošlo.

Cestování se postupně stávalo snazším, jak obě strany budovaly silnice a objevovaly vzdušné dopravní prostředky a pozvolna dobývaly nebe. Původně neměla žádná ze stran zájem zvětšit své území. Netoužily zmocnit se cizí půdy. Jenže nikdo nedokázal přesně říct, která půda v onom společném pohraničí náleží které ze stran, a spolu s rozvojem dopravy přibývaly i pohraniční potyčky. To vedlo k obětem na životech, následně k ozbrojeným konfliktům, a za posledních dvě stě padesát let nejméně k tuctu válek se všim všudy.

První mírovou dohodu mezi Xenthy a Quurzody vyjednal jiný národ, Virrrzdové, a dohoda jakžtakž vydržela po třicet let. Pak začalo znovu docházet k pohraničním šarvátkám a nájezdům na území nepřítelů.

Nájezdy zasahovaly hlouběji a hlouběji, stávaly se zuřivějšími, až se Quurzodové dopustili totálního masakru, kdy pobili všechny Xenthy, muže, ženy, děti do vzdálenosti stovky mil od míst, která považovali za hranici.

Xenthové okamžitě svolali další mírovou konferenci a požadovali reparace. Jejich protivníci se najednání dostavili, a jelikož obě strany značně pokročily ve vývoji, Quurzodové v pohraničí byli ošklivým způsobem povražděni.

Quurzodové prohlašovali, že byli napadeni chemickou zbraní, dávno zakázanou na celé Ukhandě. Xenthové prohlašovali, že materiál quurzodských staveb nepříznivě reaguje na chemikálie, které oni používají jako hnojivá. Za všechno tudíž může quurzodská nenasytnost, s níž se zmocnili půdy.

Flotila se objevila právě ve chvíli, kdy se v pohraničí chystala nová válka. *Alta* navázala spojení s oběma stranami a nabídla se jako prostředník k dojednání dohody mezi nimi. Nabídku přijali jen Xenthové.

Quurzodové měli plné ruce práce s pohrbíváním svých vlastních mrtvých.

Tak nám to aspoň řekli.

Nároky a požadavky, protipohledávky, historické spory tak složité, že se v nich nevyznali už ani místní. Flotila se snažila

zabránit konfliktům, postavila hlídky na hranicích. Měli jsme malé bojové letouny, v nichž jsme přelétali nad sporným územím a drželi tak zneprátené strany od sebe.

Toho jsme dosáhli po měsících vyjednávání.

Nakonec Quurzodové souhlasili s rozhovory, pokud po dobu jejich trvání nedojde k žádným akcím na hranicích. *Už žádné bodnutí do zad*, říkali.

Moje skupina se k nim vypravila s tříměsíčním předstihem před diplomaty. Přizpůsobíme se Quurzodům, jak nejvíc to půjde, prostudujeme jejich kulturu, tradice, obřady. Nebudeme se pokoušet stát se domorodci – během let jsme se naučili, že většina kultur pokusy o splnutí bere jako urážku, snad ještě větší než neschopnost ovládnout jejich řeč.

Tak velká část komunikace probíhá na nonverbální úrovni! Pohyby očí jako u Xenthů, gesta rukou u mnoha pozemských národů, úsměvy nebo jejich nepřítomnost u několika kultur předchozího sektoru. Všechny tyto věci mohou choulostivé jednání postrčit kupředu nebo zničit.

Slyšela jsem zvěsti (které nelze potvrdit, aniž bychom promluvili s Quurzody), že quurzida má čtyři kategorie. První je formální, pro cizince v jejich národě. Nanejvýš zdvořilá s vlastní stavbou vět a volbou slov. Druhá je určena rodině a blízkým přátelům, s volnou větou a soukromým slovníkem, často s výrazy známými pouze blízkým osobám. Třetí je obecná, pouliční quurzida, strohá, hrubá a útočná jako celá jejich kultura. A zase odlišná stavba vět a slovník. Používá se v nebezpečných situacích, mezi zločinci a ve válečných obdobích.

Nakonec je tu diplomatická řeč, která se předchozím třem druhům vůbec nepodobá. Pokud vím, vyvinula se jako dorozumívací jazyk s nepřáteli, a o Quurzodech samotných nic neprozrazuje.

Na tohle přišli Virrrzdové, a právě díky tomu dokázali úspěšně dosáhnout původní dohody s Xenthy. Jenomže tentokrát Virrrzdové do sporu zasahovat nechtěli – konflikt mezi Xenthy a Quurzody se vyvíjel tak ošklivě, že se obávali o vlastní bezpečí.

Virrrzdové ovládali jak formální, tak diplomatickou quurzidu, ale nikoli obecnou nebo rodinnou řeč. Celkově jsme z toho měli dojem –

tedy my lingvisté, diplomaté a celá Flotila –, že jediný způsob, jak urovnat spor mezi Xenthy (kteří měli jedinou řeč v jediné formě) a Quurzody je naučit se s nimi dokonale domluvit.

Proto byla na planetu vyslána moje skupina.

* * *

Proberou mě sykavky (*septy, Septy, sss, sss*), se zachvěním otevřu oči. Místnost je temná a obalila se kolem mě. Vůbec nic nevidím. Srdce mi hlasitě tluč. Netuším, kolik času uplynulo.

Správně se mám ztratit ve vzpomínkách, a možná už ztracená jsem, ale není to takové, jak jsem čekala. Skoro mi připadá, jako bych s někým vedla konverzaci, ne jako bych něco znovu prožívala. Ne tak, jako – *drápu se, lezu, deru se nahoru, těla se mi převalují pod nohama, posunují se mi pod rukama, krev mi schne na tváři, pod prsty cítím chladnou tkáň. Teď jsem ztracená. Zabloudila jsem. Nikdy nepřežiju* –

Zadržuju dech. Musím se přinutit nadechnout a ten nádech zní jako vzlyk. Ve vzduchu ulpívá slabý pach hniloby – i tohle dělá ta místnost? Napodobuje to, co se děje? Napadá mě, že by bylo snadné uniknout odtud, tak snadné odejít –

A zůstat už napořád ve svém bytě. Navždy zapomínat, snít, skrývat se před vlastní pamětí.

Zavřu oči a přiměřu se vrátit, přinutím se dýchat –

* * *

– ten horký suchý vzduch. Mezi očima se mi usídlila bolest. Quurzodové nejsou právě srdeční, ačkoli už tu jsme celé týdny. Rodina mých hostitelů nechce mluvit, dokud jsem v místnosti. Slyším je šeptat, když jsem dost blízko, a namáhám sluch, abych něco postřehla. Ale oni používají formální řeč, kdykoli jsem nablízku.

Moje skupina si naštěstí vede lépe. Pořídili nahrávky quurzidy v celé slávě, označili to, co považovali za rodinnou řeč, a to, co představovalo obecnou quurzidu.

Nikdo z domorodců nám neprozradí rozdíl. Jakmile pochopili, že chceme poznat celou jejich řeč, přestali s námi zacházet jako s hosty a začali se k nám chovat jako ke Xenthům.

Kromě Klaaynych. Klaaynych je hubená, vytáhlá a krásná podle našich měřítek – dlouhé plavé vlasy a klasické rysy, ale mezi Quurzody, jejichž rysy jsou drsné, vlasy obvykle tmavě červené až do oranžova, působí cize. Nedokážu říct, jak je Klaaynych stará. Patří k těm dívkám, které vypadají stejně ve třinácti jako ve třidvaceti.

Odhaduju ji na osmnáct nebo tak nějak. Je náramně zvědavá a má nadání na jazyky. Už mluví trochu standardní řečí, kterou se naučila z odposlechnutých útržků našich hovorů.

Připomíná mi mě samotnou. Dychtivě všemu naslouchá, chce vědět, co se kde povídá, ať už v kterékoli řeči.

Její rodina nás doma nechce, tak naslouchá zpovzdálí. Chodím na jídlo do předepsané restaurace pro návštěvníky, a pokud nejsem se svou hostitelskou rodinou, trávím čas v hotelu pro hosty. Quurzodové souhlasili s návštěvami v rodinách, ale ucouvli před přenocováním a mračili se na společné jídlo. Výraz „hostitel“ moc nevystihuje to, co dělají, ale nemáme na vybranou. Dělí se s námi jen o tolik, kolik dokážou.

Klaaynych si se mnou nemůže sednout v návštěvnické restauraci, já zase nemůžu jít na místa, určená pouze Quurzodům. Někdy se usadí pod jedním ze stromů, které se klenou nad každou křižovatkou. Naučila jsem se sedat ve vyhrazených restauracích co nejbliž ke stromu. Povídám si s Klaaynych, nebo se o to aspoň snažime. Slíbila mi, že mě naučí rodinnou quurzidu.

Říká mi v diplomatické řeči, jediné, kterou hovořím plynně: *Nemůžou mi přikazovat, s kým se mám přátelit. Nemůžou mi vybírat, o koho se mám zajímat a o koho ne. Jestli to zkusí, postavím se jim.*

Obdivuju její uvažování.

A její odvalu. Chce vystoupit z vlastní kultury a poznat cizí. Chce se stát něčím víc, než je teď.

Je to totéž, co Coop podle svých slov viděl ve mně? Touhu po vědění, touhu dosáhnout za hranice výcviku, za hranice vlastní kultury?

Sedím a šeptám ke Klaaynych, aniž bych jí viděla do tváře – *je první, kterou uvidím, skulí se ke mně, oči dokořán, bez úst, která jako by někdo vyřízl, rozdrcené lícní kosti, vlasy omotané kolem krku. Je pohřbena těsně nade mnou, hozena na mě, mám na kůži její krev –*

* * *

Zalapám po dechu, a tentokrát pomyslím na útěk dlouho předtím, než to dokážu vyjádřit slovy. Drápu do podlahy, jehla mě píchá do kůže, temnota mě drží. Vylezu ven a plazím se ke dveřím, už tam jsem skoro, když se ke mně vrhne Jill. Vyvleče mě z místnosti, jako by mě vytahovala z té jámy.

Zapotácím se a padnu na Deirdre, ta se vyptává, co se stalo, chce, abych s ní mluvila, abych řekla, co chci.

„Leonu,“ vypravím ze sebe. „Prosím. Najdi Leonu.“

A potom omdlím.

* * *

Probudím se v nemocniční posteli, tak jako když mě zachránili z Ukhandy. Leona je u mě, a přitom u mě není. Vletí sem a zase vyletí. V nemocničním oddělení se mnou nechce mluvit. Nutí mě čekat, dokud se nevzpamatuju natolik, abych si s ní mohla sednout v konferenční místnosti, a bez jakýchkoli lékařských zařízení na těle. Dokonce chce přinést vlastní židle}

Je jí jasné, že už vím. Nemá ponětí, co vlastně vím. Jen to, že vím.

A kvůli tomu trpím bolestí.

Bolí to.

* * *

Žádná kultura, žádný národ si nevytvoří jazyk a tradice přes noc. Vyvíjejí se po dlouhý čas. Někteří lingvisté se domnívají, že jazyk předchází kulturu, já však věřím, že jazyk kultuře slouží.

Představte si společnost, která si vyvinula čtyři odlišné řeči, každou k přesně určenému účelu. Xenthové, kteří nosí formální, upjaté oblečení a jejichž tradice předepisují, kdo smí mít okna a kdo nikoli, kdo se smí podívat doleva a kdo ne, mají jediný jazyk, o nic složitější než běžné lidské řeči. Dvacet osm písmen, miliony slov, jednoduchou větnou stavbu, na kterou nasedají nespočetné variace.

Ale Quurzodové, kteří se oblékají velmi spoře, pokud vůbec, a mají okna všude, zato málo oddělovacích stěn ve svých domovech, tihle Quurzodové si rozdělili svět pomocí jazyka. Jazyk je některým zakázán, a patří jen někomu.

Řeč neslouží pouze k dorozumívání, ale také k ochraně. K ochraně kultury, rodiny, quurzodských tradic, ať už jsou jakékoli.

A ať už jsou jakékoli, jsou Quurzodům drahé.

Ve své dychtivosti po vědění jsem zapomněla na omezení, stěny a bariéry. Zapomněla jsem, že jazyk může právě tak skrývat jako odhalovat. Zapomněla jsem, že ochrana se buduje ze závažných důvodů.

A také jsem zapomněla, jaké to je být mladý a zvědavý a odlišný od ostatních.

Prostě jsem zapomněla.

Vyrůstala jsem ve společnosti, která rozdílnost přijímá, vítá rozmanitost a miluje cizince. Ve společnosti, jež se považuje za nadřazenou jiným, ano, ale přitom je otevřená, připouští zvědavost a chová přesvědčení, že čím víc se dozvíme, tím budeme lepší.

Neuvědomila jsem si, že ne každý vnímá vesmír tak otevřeně jako my.

Neuvědomila jsem si, že ne každý už vesmír viděl.

Neuvědomila jsem si, že ne každému je *dovoleno* vesmír vidět.

Když se konečně dostaneme do soukromé hovorny, řeknu Leoně, že už nepotřebuju, aby mě obhajovala. To já zavinila quurzodskou krizi. Měli mě tam nechat.

Měli mě nechat zemřít.

Žádá mě, abych jí to vysvětlila, a já to udělám, protože jí to dlužím. Vysvětlím jí to, i když zajímavě – nechci zas uklouznout a spadnout do vzpomínek. Ale někdo to musí pochopit.

Někdo se to musí dozvědět.

Někdo další mimo mě.

* * *

Děti jazyk absorbují. Rodí se bez něj, ale se schopností naučit se ho. Některé tu schopnost s věkem ztrácejí, některé ji nechají zakrnět nebo prostě žádnou velkou kapacitu pro řeči nemají. Ale někteří lidé tu schopnost vstřebávat jazyk nikdy neztratí a následkem toho jich chtějí poznávat víc a víc.

Chtějí se učit – nebo to možná potřebují.

Vždycky jsem měla potřebu poznávat. Zvuky a syntaxe jsou pro mě symfonie, a i když miluju staré symfonie, neustále pátrám po nových.

Klaaynch tu potřebu měla také. Kdybych ji prostě jenom naučila standardní řeč, všechno by bylo v pořádku. Jenomže ona mi chtěla ukázat quurzidu v celé kráse – všechny její varianty – a já se ji chtěla naučit.

Ovšem obecná, pouliční quurzida, krásná a složitá a obsažná, kultura sama o sobě, jež ctí násilí a hněv jako způsob života, v níž každé slovo má mnoho vrstev, závislých na tom, jak si stojí ve větě, i na tónu, jaký mluvčí použije (vysoký – hluboký, tichý – hlasitý, úsečný – pomalý), a každý z mnoha možných významů má jemné odchylky; tahle obecná quurzida patřila k jazykům, které by se člověk musel učit dlouhé týdny a potřeboval by celý život, aby jim porozuměl.

Říkala jsem si, že až skončí moje mise na mírové konferenci Xenthů a Quurzodů, zůstanu na Ukhandě a budu studovat obecnou quurzidu. Strávím zbytek života ponořená do nejsložitější řeči, jakou jsem kdy slyšela.

Snad jsem se o tom někomu zmínila. Možná jsem si to jen pomyslela. A možná mé záměry byly zřejmé – alespoň lidem, jejichž řeč byla tak složitá, že můj vlastní jazyk jim musel připadat jako první zajímavé dětské větičky.

Nevím.

Vím ale tohle: přesvědčila jsem Klaaynch, aby mě doprovodila do jednoho z lítišť – což je jakési shromaždiště, kde probíhá quurzodský výcvik. Jsou to místa, kde Quurzodové skutečně žijí, ne ve svých domech, ne v ulicích, v restauracích nebo obchodech, ale právě v lítištích.

Jsou to pohyblivé komunity. Existují tak dlouho, jak je třeba. Když je objeví někdo zvenčí, přemístí se.

Malá stavení z tyček a plátna se objevují a zase mizí, podle potřeby. Tvoří kruh kolem rovného prostranství, a na tom prostranství se odehrává výcvik.

Většinou jde o lekce v činnostech, které my považujeme za nezákonné. Jak někoho zabít s použitím širokého výběru zbraní. Jak

zabít holí. Jak zabíjet pouze pěstmi. Nejsou to vojenská cvičení; ta máme i u nás. Jde o lekce přežití.

Zdá se, že quurzida přes veškerou svou složitost nemá slovo pro „vraždu“.

Toto vyučování je soukromé. Cizinci sem nemají přístup. Nespatřila jsem litiště během vyučování, i když jsem o něm slyšela. Nejhorší byly podle Klaaynych lekce obrany. Protože kdo udělá chybu, utrpí zranění. Pokud nedokážeš rozpoznat, proč jsi neuspěl, zraňují tě znovu a znovu. Pokud na tebe někdo útočí a ty uhneš, protože už jsi byl jednou zraněn, vyřadí tě ze seznamu, dokud se psychicky nezahojíš. Pokud po návratu znovu ucouvneš, přeřadí tě na jinou práci, nebojovnou, bez násilí – mluvení, psaní, věda, matematika – a obecně vnímanou jako podřadnou.

Klaaynych snila o tom, že se stane lingvistkou, což všichni považovali za podivné, a pro Quurzody to také bylo hodně nezvyklé. Jediné, co ji zachraňovalo, co jí poskytovalo jakousi moc a možnosti, bylo její nadání k boji.

Byla považována za nejlepší ze své generace.

A dokázala to.

Trvalo jí čtyři hodiny, než zemřela.

Vím to, protože jsem přihlížela.

Tehdy jsem jedinkrát směla sledovat litiště během boje. Seděla jsem za Klaaynych a jejím družstvem. *My všichni* jsme tam seděli, všichni kromě dvou, kteří unikli. Klaaynych a její mladé družstvo. Já a moji lidé. Třiadvacet životů z lodi, které jsem zmařila vinou pokusu naučit se nesprávnou formu quurzidy. Stínily nás plátěné stříšky domků, ale vzduch byl i tak žhavý – žhavější, než jsem kdy zažila – a suchý.

Quurzodové nám dali vodu. Dali nám něco na udržení rovnováhy tekutin v těle. Chtěli nás živé – alespoň dokud boj neskončí.

Neměla jsem dovoleno mluvit, tak jsem nemluvila.

Kolem mě Quurzodové, s nimiž jsem se seznámila, většinou něco přes deset let, někteří sotva dospělí, bojovali o přežití.

Záleželo však na zápase, který měla podstoupit Klaaynych.

Jejich nejlepším bojovníkům trvalo čtyři hodiny, než ji zabili. Tucet dospělých proti jediné štíhlé dívce. Čtyři hodiny.

Kdyby vydržela šest hodin, nechali by ji žít a poskytli by jí různé výhody. Jednou z laskavostí, kterou chtěla, bylo povolení, abych směla studovat obecnou quurzidu.

Ne samotná lítiště. Jen obecnou řeč.

A přitom bych ji učila standardní řeč. To, a další jazyky, které znám.

Byla tak úžasná. Tak silná. Tak statečná. Tak krásná.

Ale po třech hodinách a pětačtyřiceti minutách jí přerazili pravou stehenní kost. Pokračovala v boji, ale neměla oporu, nemohla udržet rovnováhu. Po třech hodinách a osmačtyřiceti minutách upadla.

Během dalších dvou minut s ní skoncovali. Ostatní v aréně lítiště, nakažení mnou, toho odpoledne také zemřeli.

Bojovníci rozebrali stany. Pod největším z nich se skrývala prázdná jáma, díra v zemi, určená pro poražené z boje.

To mi Klaaynych prozradila, když jsme čekali na ostatní. Řekla, že jámy se většinou nevyužijí, a když se aréna přesunuje, jsou zase zaplněny.

I tato byla zaplněna.

Námi.

Většina mých kolegů se bránila. Když vyšlo najevo, že máme zemřít, bojovali. Ale nevyrovnali se Quurzodům.

Hodili je do jámy. Potom mě, pak přátele Klaaynych. A nakonec i ji.

Nikdo se mě nedotkl, jen mě jediným úderem srazili do bezvědomí. Mělo mě to zabít. V tom vedru, v suchu, mezi mrtvými.

Měla jsem zemřít.

Ale nezemřela jsem.

* * *

Leoně slouží ke cti, že během mého vyprávění ani nešpitne. Pokouší se udržet bezvýraznou tvář, ale nedokáže ovládnout své oči. Zužují se, pak zase rozšíří. Několikrát je na pár vteřin zavře, jako by se už na mě nedokázala podívat.

Ani já se na sebe nechci dívat.

„Ti dva jednali správně,“ říkám. „Zavinila jsem to. Můžu za to, že jsme tu uvízli. V bezvětrí.“

Leona nepřikývne. Ani nenatáhne ruku, aby mě utěšila. Vzdychne. „Opustili své místo.“

To ano, jistě. Opustili Quurzody, zatímco my ostatní jsme šli do arény. Měli zůstat s námi, ale čekali, že se něco pokazí, a utekli.

Měla jsem říct i ostatním, aby odešli. Byla to moje chyba, ne jejich.

„Na tom nezáleží,“ říkám. „Neměla bych tu být.“

„Rozhodl to kapitán,“ ona na to. „Ten vás nechal vyzvednout.“

„Přitom ovšem neměl všechny informace,“ zdůrazňuju.

Nakloní hlavu. Uznává, že na tom něco je.

„Povězte mu, že jsem připravena. Nemůže mě poslat zpátky, ale neměl by mě tady nechávat.“

„Chcete dobrovolně podstoupit popravu?“ ptá se.

„Tak je to správné,“ přitakám.

„Nemyslím, že to rozhodnutí je na vás,“ říká Leona. „Teď už ne.“

* * *

Odvedou mě zpátky do bytu. Už mi nepřipadá jako můj. Všechno tu poznávám, dokonce si i vybavuju, jak jsem všela nástěnný koberec, zmačkala si deku na pohovce, ale to místo mi připadá cizí, jako vzpomínka, kterou jsem opustila. Celý byt je cítit prachem, jako bych sem nevstoupila měsíce, což není možné. Zprvu jsem nebyla pryč víc než pár dní, a zadruhé se tu vzduch recykluje. Nic by nemělo být cítit prachem.

Přiměju se naobědvat a posadit se k tomu na jednu ze židlí. Normálně bych si hrála nějaký jazykový kvíz nebo si pustila nějakou zábavu, ale nedělám to ani ono. Sedím a naslouchám.

Všude kolem mě šeptají Quurzodové. Ten zvuk mě zamořil stejně jako vzpomínky. Vzpomínky jsou tu, ale už do nich nesklouznu bezděčně. Místo toho si je převaluju v mysli a šťouchám do nich, asi jako bych jazykem narážela do ulomeného zubu.

Není divu, že jsem je potlačovala. Tolik lidí mrtvých mou vinou. Protože jsem něco nepochopila – přestože jsem vyškolená k tomu, abych rozuměla.

Mělo mi to dojít. Měla jsem si to spočítat.

A nedokázala jsem to.

Ani tehdy, když mi Klaaynch řekla, že si může přátele vybrat.

Když to prohlásila vzdorně, se zápalem, jako rebelové, kteří předvídají boj.

Jestliže Quurzodové tak žárlivě chrání jazyk, který používají v rodině a mezi přáteli, měla jsem pochopit, že budou krutě bránit jeho utajení. Měla jsem to vědět – a možná jsem to i věděla – ovšemže jsem to věděla.

A proto jsem potlačila své vzpomínky.

Nechtěla jsem si pamatovat ten pocit, že *s tímhle se vypořádám později*, protože jsem ho ignorovala.

Sedím s talířem na klíně téměř hodinu, když dveře zacinkají. Coopův signál.

Nepřekvapuje mě to. Nějaká moje část celou dobu čekala, že ho uvidím.

Zdá se velký, mocný, když projde dveřmi. Jeho přítomnost je na tenhle pokoj až příliš.

„Leona mi řekla, že ses rozhodla pro popravu.“ Nesedne si, tyčí se nade mnou. „Nepovolím to.“

„Takové jsou předpisy.“ Svírám talíř. Vlastně jsem se ani nepohnula, jen se mi napjaly svaly.

„Předpisy se uplatňují podle toho, jak rozhodne kapitán,“ odpálí mě.

Mírně potřesu hlavou. „Kdyby to bylo pravda, každá loď by byla malá diktatura.“

Usedne na pohovku naproti mně, na krajíček, a nakloní se ke mně. „To se ti nepodobá, jen tak se vzdát.“

Kouknu na něj. Když jsme se seznámili, předpovídala jsem ty vrásky, jež se mu utvořily kolem očí. Ale ta, která mu zbrázdila čelo, představuje překvapení; mračí se víc, než bych bývala čekala.

„Nevzdala jsem se,“ vedu si svou. I když bych měla. To já všechno zavinila, ne on. Já jsem ta, která nezemřela v té jámě. To já se vydrápala ven, přes těla lidí, jež jsem znala. To já se potácela pouští, ke hranicím, kde jsem věděla, že mě najdou Xenthové. Navzdory vši pravděpodobnosti jsem dorazila až do té vesnice. Nevzdala jsem se.

Ale měla jsem.

„Nepromýšlela sis to,“ říká Coop. „Obelstili nás.“

Mžiknu, zamračím se, pak vstanu. Odnesu talíř do recyklátoru. Když už to jídlo nesním já, ať ty živiny dostane někdo jiný.

„Mě neoklamali,“ namítám, zády k němu. „Já do lítiště šla z vlastní svobodné vůle.“

„Nemyslím Quurzody,“ opáčí. „Myslím Xenthy.“

Obrátím se. Nejednala jsem přece s Xenthy. Větší část vyjednávání s nimi se odbyla dříve, než mě k rozhovorům přizvali. Náhle je mi zima.

Hledí na vlastní ruce. „Všechny nás napálili.“

Vrátím se zpátky na místo, sednu si a čekám.

Zvedne hlavu. Ty vrásky, ten smutek v očích.

„Jen si to promysli,“ začne. „Nerovnováha sil tam existuje po staletí. Potom se jednoho dne objeví flotila lodí, která má větší sílu, než si Xenthové dokážou představit. A my jim nabídneme pomoc.“

Proplete si prsty na ruku. O tomhle uvažoval hodně dlouho. „Požádali první vyjednavče, řekli jim –“

„*Kdybychom vás požádali, abyste vyhladili Quurzody, udělali byste to?*“ Zašeptám v jazyce Xenthů. Četla jsem dokumentaci. Skutečně to řekli, a první vyjednavči to odepsali jako test.

Věřím prvním vyjednavčům. Koneckonců jsou dole na planetě. Sledují řeč těla. Znají kulturu – nebo by ji znát měli. To oni jsou ti, kdo by měli chápat, co se tam děje.

Kromě této xenthská otázka nebyla nezvyklá. Každá civilizace, s níž se setkáme, chce znát naše meze. Naše meze jsou takové, že pomáháme, ale nevměšujeme se.

Pokud nás k tomu něco nedonutí.

Coop tu řádku ocituje, nevšímá si mé xenthštiny, které nerozumí. Je zvyklý, že si pořád něco mumlám v cizích jazycích. Dělam to celou dobu, co mě zná. „My samozřejmě odmítáme zničit Quurzody. Strávíme nějaký čas zkoumáním situace, nabídneme Xenthům své diplomatické služby. Ale zatímco my studujeme Xenthy, studují oni nás.“

Tak upjatí, tak formální, korektní. Pokrytci; ale s tím jsme měli počítat.

Jenže tohle není moje chyba. Nebyla jsem v původní skupině, ta pocházela z jiné části Flotily a nějak se jí podařilo (nebo možná ne)

překonat odpor ke Xenthům, k jejich syčící a prskající řeči plné sykavek.

Já jim tedy nevěřila nikdy.

Ale důvěřovala jsem svému velení. Svým rozkazům. Předpokládala jsem, že nadřízení znají celou historii, fakta, a také povahy obou stran.

„Xenthové to věděli,“ pokračuje Coop. „Věděli o násilí, zkusili ho sami na sobě. Obvinili Quurzody z masakrů, a neřekli nám, že jde o součást quurzodské kultury, že bez ohledu na národnost zabijí každého, kdo poruší jistá pravidla. Xenthové zajistili, abychom ta pravidla neznali. Poslali nás tam slepé.“

Je tak snadné obvinít cizí civilizaci. Ale já zavrtím hlavou. Věřím víc v omyly než ve zvrácenost.

„To nemůže být pravda,“ namítám. „Xenthové ponechali příliš mnoho náhodě.“

„Nic neponechali náhodě,“ odporuje mi. „Kdybychom skutečně našli způsob, jak s Quurzody vyjednávat, získali by Xenthové pevnou hranici, jasně vymezené území a byl by konec dlouhého válčení. Ale pokud bychom žádný způsob nenašli, kdybychom Quurzody rozzlobili, pak by šli po nás. Tím bychom byli *donuceni* – „Xenthská válka by se stala naší válkou,“ hlesnu. Má pravdu. Jeho logika je nevyvratitelná. Vysvětluje moji stísněnost a neklid. Vysvětluje nedostatek předběžných informací, které měl předat tým Flotily mé skupině. První tým byl oklamán.

Obvykle nepředpokládám u cizích kultur dvojakost, ale tady jde o chybu, jakou nelze přehlédnout – přinejmenším na straně Xenthů. Rozumím diplomacii Flotily dost na to, aby mi bylo jasné, že by nás ke Quurzodům neposlali bez ochrany, kdyby tušili, jak obrovská je jejich agresivita.

„Xenthská válka se stala naší válkou,“ přitaká Coop. „Až na to, že v ní bojuje zbytek Flotily, zatímco my trčíme tady.“

„Nevíme přece, jestli bojují,“ já na to.

Upře na mě zrak. Víme to. Bojují. A Quurzodové, tak zuřiví na zemi, se ve vzduchu nemůžou rovnat Flotile. Budou bojovat skvěle, stejně jako bojovala Klaaynch. Ale pak Flotila zničí něco důležitého a připraví je o rovnováhu.

A během pár minut zahynou a Xenthové pak vyplní prázdné místo. Bez nás si Flotila může myslet, že udělala správnou věc.

Pohlédnu na Coopa. Usměje se, jen nepatrně, váhavě, spíš jako chlapec, na něhož si pamatuju, než jako muž, jímž je teď.

„Když jsi tohle všechno věděl,“ zeptám se, „proč jsi mi to neřekl? Proč jsi mě tady nechal zavřenou s pochybnostmi a vzpomínkami?“

„Měl jsem podezření,“ odpoví mi, „ale žádný důkaz. Zato tebe jsem znal, znal jsem tvé jádro, a věděl jsem, že bys nikdy, za žádnou cenu, nezhradila nikoho z nás, ani bys nikdy vědomě neohrozila děti.“

„Nebyli tak docela děti,“ zašeptám.

„Ale ani dospělí,“ on na to.

Přikývnu. Navždy si to ponesu v sobě – třiadvacet členů mé skupiny a tucet mladých přátel Klaaynych, Klaaynych samotnou. Zemřeli vinou mé zvědavosti, vinou mého pevného jádra. „Bylo by snazší, kdybys mě dal popravit,“ zašeptám.

Položí ruce na moje. Jeho ruce jsou teplé. „Každý, kdo velí, musí žít s takovými vzpomínkami,“ říká.

Záchvějů se. „Jenomže já jsem vyřízená. Udělala jsem chybu. Měla jsem vědět –“

„Ne,“ odporuje mi. „To nebyla tvá chyba. Vlastně jsi udělala jedinou věc, která nám mohla pomoci.“

„A co to mělo být?“

„Naučila ses obecnou quurzidu.“

Zavrtím hlavou. „Neznám obecnou quurzidu. Zvládla bych z ní jen tolik, kolik potřebuje skupina prvního kontaktu. Tu a tam nějakou frázi, nic víc.“

„Tvá paměť ale říká něco jiného. Tvá paměť tu řeč zná. Možná jí nedokážeš plynne mluvit, ale umíš dost, aby nám to pomohlo.“

Nejraději bych od toho dala ruce pryč. Už nikdy nechci mít nic společného s obecnou quurzidou.

„Jak?“ ptám se.

„Až se vrátíme, můžeš Quurzodům ve všech jejich jazycích vysvětlit, jak nás – i je – zradili.“

„A nechat je zničit Xenthy?“ zděsím se.

„Ano,“ odpovídá tak tiše, že ho sotva slyším. Tohle není ten idealista, jehož jsem potkala na *Brazze*. Tenhle člověk je nemilosrdný, dokonale bezcitný.

„Ale Quurzodové jsou hrozní lidé,“ namítám.

„Mlčky si mě prohlíží.“

Vyčkávám, ale nepatrně si přitom bubnuju prsty. Kdesi jsem ztratila svůj dar trpělivosti. Zmizel v té poušti.

„Pleteš si jejich kulturu s naší,“ vyjádří se konečně Coop. Zčervenám. Tohle jsem říkala já jemu. Tak mladá. Tak naivní. Říkala jsem: *Žádná kultura nemůže soudit jinou, pokud hluboce neporozumí všem jejím částem.*

Včetně jazyka, odpovídal a v očích mu jiskřilo.

A dějinám a všemu, co danou kulturu utvářelo. Sama skutečnost, že se u nich vyvinula tradice, s níž my nesouhlasíme, neznamená, že jsme v právu.

„To není totéž,“ říkám.

„Aleje.“

„Quurzodové vraždí jeden druhého,“ zdůrazňuju.

„To my také,“ podotkne. „Tys mě požádala, abych tě dal zabít.“

„Požádala jsem tě, abys mě dal popravit podle našich zákonů.“ Čeká. Zatraceně, teď je on ten trpělivý.

Čeká.

Už řekl, co chtěl.

Ramena mi poklesnou. Známe se dost na to, aby porozuměl mé kapitulaci i beze slov.

„Potřebuju, abys zvládla pouliční quurzidu,“ říká.

„Neznám z ní dost.“

„Pak se musíš snažit. Musíš se stát odborníkem na quurzidu. Pak musíš vymyslet způsob, jak tu řeč naučit naše lidi.“

„Nejen na *Ivoire*,“ dodám.

„Chci od tebe plán instruktáží, nějaké nahrávky, aby se ji mohli učit i na ostatních lodích Flotily. Chci, abychom byli připraveni, jakmile někdo zachytí náš nouzový signál. Abychom mohli okamžitě ukončit boje na Ukhandě.“

Jeho ruce stále spočívají na mých. Jemně mi jimi potřese.

„Myslíš, že se z toho dostaneme?“ ptám se.

„Ptáš se, jestli zůstaneme v bezvětrí navždy?“

Přikývnu.

„Ne,“ říká pevně.

„Ale zavedl jsi přiděly.“

„Může to trvat týden,“ vysvětluje, „ale také rok. Musíme být připraveni.“

„Quurzodové nám poškodili pohon *anacapa*, co?“

„Když jsme ho zapínali,“ přisvědčí. „Chvíli potrvá, než přijdeme na to, co se vlastně pokazilo. Proto tě potřebuju.“

„Mě?“

Kývne a jeho ruce se sevrou kolem mých. „Potřebuju, abys zjistila, co se stalo s komunikačním systémem. Jsem přesvědčen, že naše nouzové volání neprochází ven.“

Znovu zčervenám, pak lehce vydechnu. „Ty mi dovolíš vrátit se do práce?“

Pohlédne mi do očí. „Mae, já ti celou dobu věřil.“

Opravdu. Jako jediný. Ani já si nevěřila.

Skloním hlavu, ohromena jeho důvěrou ve mě. Ohromena, že ještě mám budoucnost.

Vstane, položí mi ruce na ramena a políbí mě na temeno hlavy.

„Vítej zpátky,“ zašeptá.

Na okamžik se k němu přivinu.

„Jsem ráda, že jsem zase zpátky,“ říkám s větší úlevou, než bych čekala, a odolám nutkání dodat: *Ani nevíš, jak moc.*

Protože mám pocit, že to ví, a právě proto mě neopustil.

Protože jsem stále součástí lodi. Nezbytnou součástí.

A nezbytné věci nikdy neodhazujete. I kdyby jejich záchrana byla sebetěžší.

Poprvé vydáno v časopisu Asimov ,s SF v čísle duben-květen 2011

Přeložila Jana Rečková

Ilustroval Pavel Tretera